

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 114. szám
1940. május 23., esütörtök

Felolvasó-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

A nagyvezérkar rendelete piros és sárga behívóparanccsal rendelkező hadkötelesek kiképző-összpontosításáról

Mindazok, akikről a rendelet intézkedik, 24 órán belül kötelesek csapattestüknél jelentkezni

Bucurestiből jelentik: A nagyvezérkar 1940. május 22-én kiadott közleménye:

„Mindazok a tisztok, altisztok és legénységi állománybeliek, akik az alább felsorolt sárga, vagy piros színű behívókkal rendelkeznek, 1940. május 23-án kötelesek kiképzésre jelentkezni:

1. Egy csillagos, a következő jelzésekkel: AR1, AS1, AT1, AU1, AZ1, HF1, DS1, DR1, CR1, H1, BR1, BS1, BS2, BT1, BZ1, CS1, CT1, CU1, CZ1, RP1.
2. Két csillagos: DT1, FM1, FM2, CUI, LBI, CR1.
3. Három csillagos: AR1, AT1, AZ2, CR1, BR1, BT1, CS1, FM1, RT1, AS1, AZ1, DU1, H1, BS1, BU1, CT1, FM2.
4. Négy csillagos: CR1, CM1, EA, H1, LBI, RP1, AR1, AT1.
5. Öt csillagos: CL1, CL2, FA1, FU1, FR1, FS1, EA, LBI.

Mind ezeknek 24 órán belül jelentkezniük kell a behívójukon, vagy a szabadságos levelükön feltüntetett egységeknél és helyőrségeknél, tekintet nélkül arra, hogy hosszabb, vagy rövidebb szabadságon (permise, concediu) vannak, vagy sem. Akik 24 órán belül nem jelentkeznek, azokat hadbírság alá állítják. Mentessülnek a bevonulás alól a következők:

Az erődítési munkálatoknál alkalmazottak, az utépitéséknél és vasuti munkálatoknál lévő alkalmazottak, a pénzügy-, belügy-, hadfelszerelésügy-, külügy-, légiügy- és tengerészetiügyi minisztérium személye, a CFR, a posta és SART-személyzet, valamint azok, akik a szén-, petróleum-üzemekben dolgoznak és a cukorrépa-termelők, akik különleges felmentést kaptak a nagyvezérkartól. A fentebbi határidőn belül jelentkezni kötelesek azok is, akiknek bevonulását személyi érdekből elhalasztották.

Róma: Angliát száz, Párist hetvenöt kilométerre közelítették meg a németek

Páris: Arras visszafoglalását jelenti a francia hadvezetőség

Könnyű gépesített német egységek portyáznak francia földön. Tokió szerint Japán felé keres közeledést az angol kormány

Rendkívül gazdaságpolitikai intézkedések Londonban

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség közli: Az olasz lapok hangsúlyozzák annak fontosságát, hogy a németek elérték a La Manche-csatornát és jelenleg száz kilométerre állnak Angliától. Laonból kiindulva pedig 75 kilométerre Páristól. A lapok úgy vélik, hogy a német hadműveletek jelenleg kevésbé irányulnak Páris elfoglalására és főcéljuk a Belgiumban és Északfranciaországban bekerített angol, francia és belga katonáknak megsemmisítése. Ennek a hadseregnek a sorsa meg van pecsételve, vagy pedig választanok kell a között, hogy megadják magukat, vagy megsemmisülnek. A tenger felé való menekülést a német légihaderő minden áron megakadályozza. A német haderő 11 nap alatt elérte a La Manche-csatornát és ezáltal megvalósította a modern hadviselés legnagyobb teljesítményét. (Rador.)

Német hadijelentés:

„A szövetséges haderő elkecsereedett ellenállást fejt ki Flandriában”

Berlin. (Rador.) A német véderő parancsnokság a következő jelentést adta ki:

„A La Manche csatorna felé való előrenyomulás tegnap folytatódott északnyugati irányban, Saint Pol és Montreuil sur Mer felé. Ostende, Dunkerque, Boulogne és Dünpe ellen a német légihaderő egységei újabb támadásokat intéztek, amelyek sikeresen végződtek. Flandriában az ellenség a Scheide-folyó mentén elkecsereedett ellenállást fejt ki. Az ellenségnek azt a törekvését, hogy gyűrűnkét áttörje Artostnál és déli irányban vonuljon vissza, sikertelen maradt. Arrasnál a Junkers-gépek hathatósan működtek közre, hogy megakadályozható legyen az angol páncélos osztagok támadása. Seelandsnál, ahol a harcok május 19-én véget értek, a számbelileg csekély német csapatok 1600 francia és 13.000 holland foglyot ejtettek.

Neufchateau, amely korszerű erődítmény volt, elesett és 12 tiszt valamint 500 katona került német fogságba. Május 21-én a német légihaderő egységei eredményesen akadályozták meg az ellenség visszavonulási kísérletét. A francia és belga kikötőknél és azok közelében egy cirkáló és 11 kereskedelmi hajót megsemmisítettek a német bombavető gépek, több más hajó szintén súlyos sérüléseket szenvedett. Ugyan csak elsüllyedt egy ellenséges segédcirkáló is a La Manche-csatorna francia kikötői elleni légtámadás során. Kedden az ellenség összesen 120 repülőgépet vesztett, ezek közül 35 gép légi harc során pusztult el, 14 gépet a légelhárító tüzérség lőtt le, a többi a földön pusztult el. Tíz német gép hiányzik.”

Amint már egy korábbi jelentés említette, a német légihaderő egységei támadást intéztek a

narviki kikötő előtt lévő angol flotta egy része ellen.

Egy sorhajót és egy cirkálót nehéz bombatalálat ért. Ezenkívül két másik hadihajót és 3 kereskedelmi hajót ért kisebbkaliberű bombatalálat

A május 21-én végrehajtott támadás alkalmával

egy csatahajót és egy kereskedelmi hajót súlyosan megrongáltak a német repülők. A hegyvidékek sikeres támadást hajtottak végre Trondhjemtől északra és több angol és norvég foglyot ejtettek.

A narviki csoport folytatja a harcot a jóval nagyobb számú ellenséges csapatokkal szemben. Az alpesi vadászok Trondhjemtől észak felé indulva elfoglalták az onnan 400 kilométerre fekvő Storfiords városát és itt számos norvég és angol hadifoglyot ejtettek. Ez utóbbiak Angliában április 7-én szálltak hajóra, hogy Narvikba szállítsák őket.

Az ellenséges repülőgépek keddtől szerdára virradóra Nyugatnémetországban tervszerűen bombatámadásokat végeztek és a legtöbb bomba nem ért katonai célpontot. Két ellenséges repülőgépet légelhárító tüzérségünk lelőtt.

Felderítő repülőgépek irányítják a német motorizált osztagokat

Berlin. (Rador.) A német főhadiszállás jelentése szerint a német légihaderő már megtett minden intézkedést arra nézve, hogy a Belgiumban harcolt angol csapatoknak ne lehessen az angol vezérkar haditervének megfelelően a La Manche csatorna francia-belga partvidékén hajóra szállniok. A német jelentés ezután ismerteti, hogy miként történik a páncélos osztagok támadása. A német felderítő repülőgépek pontos helyzetjelentést közölnek az ellenséges haderő állásáról, mozdulatairól és ezeknek vétele után a német gépesített osztagok olykor 50 kilométeres sebességgel haladnak a megjelölt cél felé. A gépesített osztagok élén a hadosztályt vezető parancsnok halad, aki a hadműveleteket irányítja.

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelentése szerint a német véderőparancsnokság jelentéséhez még a következőket fűzte hozzá:

A kilencedik francia hadsereg megsemmisítése, szétszórása, valamint annak vezérkarának elfogása után a német csapatok tovább üldözik az ellenséget a tengerny felé. A német szökőár St. Quentin s Le Cateau elfoglalása után a Somme mentén is fenyegeti az összevont ellenséges csapatokat. A belga területen harcoló ellenséges csapatokat a német gépesített osztagok ékbe elválasztotta az északfranciaországi csapatoktól. Az előbbieket kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek, hogy Valenciennes irányában áttörjék a német vasgyűrűt, ez azonban sikertelen maradt. A német jelentés megemlíti, hogy Giraud tábornok és vezérkara a francia jelentések áldozata lett, miután az ellenséges vezérkar nem adott ki hivatalos jelentést az északfranciaországi hadmozdulatokról.

Svéd tiltakozás Berlinben

Stockholmból jelentik: A Reuter-ügynökség levelezőjének értesülése szerint a berlini svéd követség tiltakozó jegyzéket nyújtott át Németország címére, a múlt éjjeli események miatt. Ebben a jegyzékben Svédország a legnagyobb felháborodással említi meg, hogy német vizirepülő Narviktól keletre átrepült svéd terület felett és tüzelni kezdett egy vasuti állomásra. A jegyzék megemlíti, hogy a német akciónak egy svéd vasutas esett áldozatul. (Rador.)

Egy éves az „Acélszerződés“

Olaszország és Németország törhetetlen összetartását hangsúlyozza a római és berlini sajtó

Berlin. (Rador.) A német—olasz szövetségi szerződés aláírásának első évfordulóján a német—olasz sajtó hosszú cikkekben mutatja a berlin—római tengely változatlan szilárd ságára és a két nép közötti barátság megdöntéhetetlenségére. A Berliner Börsenzeitung azt írja, hogy

küzdelmes év telt el a szövetség megkötése óta, de az események egy pillanatra sem ingatták meg a szövetséget.

A nyugati hatalmak minden igyekezete kimerült abban a kísérletezésben, hogy Olaszországot kéréssel, vagy fenyegetésekkel Németország halálos ellenségének táborába csalják át. Most már be kell ismerniük, hogy hiába-való ábrándokat kergettek.

Clano gróf, az olasz külügyminiszter kijelentette a szövetség megkötésének napján, hogy Olaszország és Németország Európa történelmének élére állt. És az elmúlt év belgázolta, hogy ezt a két szövetséges nagyhatalmat megilleti majd ez a szerep.

Hasonló szellemben ír az évforduló alkalmával valamennyi német lap. Az olasz sajtó is hosszú cikkekben méltatja az egy éves évfordulót. A Messagero azt hangoztatja, hogy

a két tórradalom találkozott a két évszázados uralom megdöntésére.

Ennek az uralomnak a megdöntését pedig elsősorban a két nép vezérei biztosítják. A Messagero hangsúlyozza, hogy ez a szövetség nemcsak két tórradalomnak és felfogásnak a találkozása, hanem

új igazságtételnek, új egyensúlynak és új európai rendnek a biztosítéka.

Az acélpaktum lázadás volt a versaillesi rendszer ellen és két proletár, de termékeny és dinamikus nagy népnek az egyesülése, két pénzuralmi demokrácia gazdasági egyeduralma és hegemóniája ellen.

A két demokrata hatalom szemét hunyt az új valóságok előtt és ahelyett, hogy új élet felé haladt volna az igazságot kereste volna az esztelen tördelésnél és lehetetlen maktacssdgnál maradt meg. Ennek a magatartásnak a következménye a mai valóság és ezek a következmények a világ közvéleménye előtt nyilvánulnak meg.

A Tevere című lap hangsúlyozza, hogy az „Acélszerződés“ elnevezés teljesen kifejező, mert

nemcsak a hadseregek együttműködéséről hanem a két nép akaratának törhetetlen egységéről van szó.

Olaszország és Németország a világháború után kölcsönösen olyan őszinte barátságot tanúsított egymás iránt, hogy ezt egyik fél sem feleltheti el. Ez az egyezmény nem semmisíthető meg és mindazok, akik ebben reménykedtek, csalódtak. Mussolini és Hitler akarata találkozott ebben az egyezményben, amely a befőle születő új Európa alapjainak minősíthető.

Mussolini pénteki beszéde

Róma. (Rador.) Jólétesült helyen úgy tudták, hogy Mussolini miniszterelnök pénteken Nápolyban nagy beszédet tart, amelynek során minden valószínűség szerint bejelent az olasz elhatározást. Hivatalos körök úgy a beszéd, mint Mussolini nápolyi utazásával kapcsolatban teljes hallgatásba burkolóznak, hangoztatják azonban, hogy a döntés küszöbön van, mert Olaszország nem vár tovább.

Róma. (Rador.) A Giornale d'Italia cikket ír az általános külpolitikai és hadihelyzeletről és a lap szerint túlzás azt állítani, hogy a nyugati háború döntő szakaszához érkezett volna el. Kétségtelen, hogy életbevágóan fontos, ami történik, de ez még nem döntés. Nem lehetetlen, hogy Anglia és Franciaország minden rendelkezésre álló erőforrásait bedobja most a harcba.

Mindenki Olaszországnak teszi most fel a kérdést, hogy mikor következnek el Itália órája. — A magunk győzelmét — írja a lap — látjuk a németek győzelmében, azonban a két imperialista óriást nem könnyű ledönteni. Az olasz nép bizik benne, hogy a két vezér együtt fogja a győzelmet kivívni. Legyünk készen, a mi óránk is közeleg. — fejezi be cikket az olasz lap.

Eupen és Malmedy visszacsatolása a birodalomhoz

Eupenből jelentik: Az eupeni és malmedyi hazafias front a birodalomhoz való visszacsatolás alkalmából felhívást tett közzé, amelyben rámutatott arra, hogy ezeknek a vidékeknek lakosságát akarattuk ellenére szakították el az anyaországtól s hogy sohasem ismerték el az versaillesi békeszerződésben megvont határokat. A felhívás a továbbiakban így hangzik:

Churchill Japánt is be akarja vonni az ostromzar végrehajtásába

Sanghai. A szövetségesek diplomáciáj körében megerősítik azt a hírt, hogy Churchill kifejezte az Anglia és Japán közötti jóviszony iránti óhaját. Churchill hajlandóan mutatkozott engedményeket tenni Japánnak a Távolkeleten, ha az a magáévá teszi a Németország ellen irányuló angol ostromzárát. Az angol miniszterelnök azt kívánja, hogy a japánok vizsgálják felül a Vladivosztokon keresztül haladó áruküldeményeket, akadályozzanak meg minden Németország felé irányuló kivitt Mandzsukuóból, Kinából és Japánból Churchill ez indítványát — írja a DNB — elkezeredett lépésnek játszik.

Ebben a kérdésben nyilatkozott Dalton hadügyminiszter is. Kijelentette, hogy örvend az utóbbi napok vladivosztoki német bevétele csökkenésének, különösen a réz tekintetében. Az angol kormány azon lesz, hogy ez az összeköttetés teljesen megszűnjék.

Sanghaiból jelenti a DNB levelezője: Takade admirális, a külföldön harcoló japán csapatok parancsnoka egy hétfőn tartott ülés alkalmával kijelentette, hogy Japán abban a felkészültségi állapotban van, mely képessé teszi az európai háború átvételére és annak a Távolkeleten való kiterjesztésére. Ezzel kapcsolatban a sanghai-i japok foglalkoznak Olaszországnak azzal a szándékával, hogy Anglia és Franciaország ellen háborúba avatkozzék. A Shunpaon című lap szerint a francia hatóságok határozottan kijelentették, hogy nincs szándékukban csapataikat Sanghaiból kivonni, sőt az angol és francia hatóságoknak legutóbbi kijelentésükhöz arra lehet következtetni, hogy a jövőben erélyes propagandát indítanak önkéntesek toborzása érdekében. Ezeket a híreket egyébként a Nord China Daily News is megerősíti. (Rador.)

Arras visszafoglalását jelenti a francia hadvezetőség

Páris. (Rador.) A francia nagyvezérkar hivatalos jelentése a következő: Az ellenség nyomása tovább tart a tengerpart irányában kisebb gépesített alakulatok által végrehajtott portyázás alakjában. Arras jelenleg birtokunkban van. Különben

a Reuter-iroda hivatalos francia jelentés alapján közli, hogy a franciák visszafoglalták Arrast.

A szerda reggel kiadott francia hivatalos jelentés az alábbi részleteket közli a katonai helyzetről: Az éjszaka folyamán a hadihelyzetben változás nem történt, ami egyébként a keddi nap folyamán a következő volt:

A Havas-üvönökség jelenti:

Kis, könnyű német egységek cikázó hadműveletekkel támadnak a Sommetől északra

Páris. (Rador.) A Havas-üvönökség szerda délben a katonai helyzetről a következő magyarázó közleményt adta ki: Mára virradó éjszaka a helyzetben nem állott be újabb változás. A tegnapi esti helyzet a következő volt:

„Észak Belgiumban a francia—angol—belga szövetséges csapatok és a németek között tovább folyt a harc a Schelde vidékén. Cambrai vidékén változó szerencsével folyt az ütközet, amelynek folyamán Arrasban ismét a helyzet ural lettünk. A Sommetől északra a helyzet továbbra is zavaros. Itt ugyanis kis könnyű német csapatok cikáznak. A Somme vonalát a francia csapatok szilárdan tartják, ugyanígy az Aisne mentén is, az Aisnetől kezdve Sedanig délnyugatra, valamint a Maginot-vonalat le egészen Svájcig. A Maginot-vonalról nincs semmi jelenteni való“

Érelmestésedés, magas vérnyomás, gyomorbántalmak máj és vesebajok ellen:

Lithines Vichy Tillat

az egyedüli gyógyszer.

A francia Vichy-tórrás gyógyvizeit tartalmazza

„Ma visszatérünk hazánkhoz és elismerésünket fejezzük ki a vezérnek, ki felszabadított bennünket. Az elmúlt husz év minden keserősége eltűnt és egyetlen gondolat hat át bennünket: hogy kövessük a vezért és minden erőnkkel hazánkat szolgáljuk.“ (Rador.)

Dán cáfolat

Kopenhágából jelentik: A dán lapok cáfolatot közölnek, amely szerint hivatalos helyről valótlannak minősítik azokat a híreket, amelyek szerint Dánia fegyverbe szólította volna a hadsereg és tengerészet néhány egységét. (Rador.)

Tokió német biztosítékot kapott Holland-India status quojának tiszteletbentartásáról

Tokióból jelentik: A külügyminiszterium egyik szóvivője szerdán kijelentette, miszerint a tokiói német nagykövetség biztosítékot adott Arita külügyminiszternek, hogy a német kormány nem érdekelt Holland-India kérdésében. A főtisztviselő hozzátette, hogy ez válasz a japán kormány május 11-én Holland-India status-quojának ügyében kiadott közleményre. (Rador.)

Tokió német biztosítékot kapott Holland-India status quojának tiszteletbentartásáról

Tokióból jelentik: A külügyminiszterium egyik szóvivője szerdán kijelentette, miszerint a tokiói német nagykövetség biztosítékot adott Arita külügyminiszternek, hogy a német kormány nem érdekelt Holland-India kérdésében. A főtisztviselő hozzátette, hogy ez válasz a japán kormány május 11-én Holland-India status-quojának ügyében kiadott közleményre. (Rador.)

Északbelgiumban a Schelde-folyó környékén tovább folytatódott a csatározások a szövetségesek és a német haderő között Cambrai környékén a csatározások visszavonulással, majd előrenyomulással folytatódott és ezalkalommal a francia egységek visszafoglalták Arras városát. A Sommetől északra a helyzet még zavaros és ezen a környéken könnyű német különítmények vonultak keresztül. A sommel szakaszt a francia csapatok különben erőteljesen védik. Ugyancsak erősen tartják az Aisne vonalát Sedantól délnyugatra, valamint a Svájcig terjedő Maginot-vonalat is. Az utóbbiaknál különösebb esemény nem történt.

Északbelgiumban a Schelde-folyó környékén tovább folytatódott a csatározások a szövetségesek és a német haderő között Cambrai környékén a csatározások visszavonulással, majd előrenyomulással folytatódott és ezalkalommal a francia egységek visszafoglalták Arras városát. A Sommetől északra a helyzet még zavaros és ezen a környéken könnyű német különítmények vonultak keresztül. A sommel szakaszt a francia csapatok különben erőteljesen védik. Ugyancsak erősen tartják az Aisne vonalát Sedantól délnyugatra, valamint a Svájcig terjedő Maginot-vonalat is. Az utóbbiaknál különösebb esemény nem történt.

A Havas-üvönökség másik jelentése beszámol az említett kis könnyű német egységekről. Ezek gépteggyverrel felszerelt motorkerékpáros különítmények. Ilyenek téskelték be magukat Amiens déli városrészebe és ugyancsak ilyenek foglalták el az abbeville pálvandvart hétfőn a késő esti órákban. Az állomás személyzete a Sommeon át uszva menekült el. A franciák a Somme összes hidait felrobbantották. Az Aisne mentén a németek nem ismételték meg támadó kísérletüket és Montmedynél a német támadó műveletek megszakadtak.

A „Paris Midi“ című újság cikket írt arról, miképpen szállították repülőgépen a német csapatokat. A lap szerint erre a célra rekvirálták a német polgári repülés gépeit és mindössze 20 gépet hagytak a polgári forgalom lebonyolítására. A Deutsche Lufthansa 139 gé-

pén bonyolítja le a Norvégia, Dánia és Németország közötti légi forgalmat. Ezen gépek között van négy óriási Junkers. A gépek mind egyike 44 teljesen felszerelt katonát tud szállítani óránként 325 kilométeres sebességgel. A többi 2 és 3 motoros gép 10-15 katonát szállít. Egy repülőmotor óránkénti benzinfogyasztása 200 liter. A négymotoros óriási Junkers-gépek óránként 800 litert fogyasztanak. Az Aalborg—Oslo és vissza útvonalon 1800 liter benzint fogyaszt a gép, tehát minden repülőgépen szállított ember 41 liter benzint igényel. Huszezer emberből álló hadosztály repülőgépen való szállítása 820.000 liter benzint vesz igénybe, ehhez még hozzá kell számítani azt a benzinnemviséget, amit a kísérő vadászrepülőgépek fogyasztanak.

Továbbra is szünetel London és Páris között a távbeszélő összeköttetés

London. A német távirati iroda közli, hogy London és Páris között a távbeszélő összeköttetés még mindig szünetel. Angliának Olaszországgal, Svájjal, Jugoszláviával és Magyarországgal való telefonösszeköttetése ugyancsak szünetel. (Rador.)

Rögtönítelő bíróságok Franciaországban

Páris. (Rador). A hétfő esti minisztertanácsban Serol igazságügyminiszter közölte, hogy a miniszterelnök indítványára két rendelettervezényt készített, amelyek célja meggyorsítani az állambiztonság elleni egyes büntényeknek a katonai törvényszékek részéről való megtorlását. A minisztertanács mindkét törvénytervezetet elfogadta. A hadseregparancsnokság kérése alapján elhatározták, hogy a hadtestek mellett működő katonai törvényszéke-

ket rögtönítelő bírósággá alakítják át és ezek ítélkezzenek mindazon polgári és katonai személyek felett, akiket katonai jellegű vagy az állam biztonsága ellen irányuló büncselekményen tettenérnek. A bíróság ítéletei véglegesek és velük szemben nincs helye felelőbeszédnek. Az ítéleteket azonnal végrehajthatják.

A nemzetgazdaság, a magántőke és a polgári lakosság munkamozgósítására kapott felhatalmazást az angol kormány

London. (Rador.) Attlee az alsóházban ma bejelentette: olyan válságos a helyzet, hogy a kormány kényszerrel különleges felhatalmazást kérni, amelyet olyan törvényjavaslat útján kér, amely mindkét házban azonnal keresztül menjen még a szerdai napon. A munkaszervezés eme kijelentése alapján az alsóház különleges eljárást fogadott el a szóbanforgó törvényjavaslat megszavazására, amely különleges felhatalmazást ad a kormánynak. Attlee személyesen bevitt a javaslatához a következőket fűzte hozzá:

— Az új törvény megállapítja: a munkaügyi minisztérium felhatalmazást nyer, hogy a polgárok közül bárkit bármilyen szolgálat teljesítésére kötelezhet. Azt hiszem, hogy ezekben a válságos időkben a nép és az ország döntő többsége boldog lesz, ha a hazának a kért szolgálatokat megteheti. E rendszabályokat nem azért hozzuk, mintha pillanatra is kételkednénk népünk jóakarátában, hanem azért, mert a mai körülmények között a kormánynak szükséges felhatalmazással kell rendelkeznie.

A mai helyzetben mindenkinek ott kell folytatnia munkáját, ahol dolgozik mindaddig, amíg a kormány más rendelkezést nem ad ki számára. A kormánynak az új törvény értelmében jogában áll megszabni a fizetéseket, a munkakörülményeket és a munkaidőt, felülvizsgálni a vállalatokat és kérni az összes üzleti könyveket a tisztviselőktől. E törvény célja, hogy az összes tényleges erőforrásait mozgósítsa a nemzet minden szükségletére, amely megmutatkozik. Ami a magántulajdon ellenőrzését illeti — folytatta Attlee — egyes üzemeket nyomban és teljes mértékben ellenőrizni fogunk, míg a többi üzemek felülvizsgálása csak később következik. Valójában az üzemek a kormány részére és annak ellenőrzése alatt működnek majd, a túlzott nyereségeket százszázalékosan megadózzuk és a kormány a köz-szükségletek számára a legéberebben fog örködni. Legteljesebb

erőkifejtéssel kell dolgoznia az iparnak, a köz számára és a magáncélokra. Egyes üzemeknél szükséges lesz a nyombani leállítás, az is szükséges lesz itt, vagy amott, hogy egyes tulajdonokat feloszlassanak és nehéz lesz ilyen irányú kártalanításról beszélni. De nemcsak az ipa-

A munkaügyi miniszter köteles a legszorosabb egyvetérségben működni a szövetkezeti szervezetekkel. A később bekövetkező rendszabályok, az események alakulásától függenek, de nem fejezhetem be szavaimat anélkül, —mondotta végül Attlee —, hogy e pillanatban leszögezzem:

Minden, amit meg akarunk védeni e harcunk által, kockán forog még pedig politikai jogaink, lelkiismereti szabadságunk és jogaink, valamint inari erőnk és az iparhoz való jogunk. Mindent elvesztünk, ha nem győzzük le ellenségünket. (Helyeslés.)

— Nem hiszem, hogy még erőteljesebb felhívást kell intézmem hazám népéhez, mert meg vagyok győződve arról, hogy mindenki tisztában van azzal, mi forog kockán és miért szükséges, hogy a kormány ezeket a meghatalmazásokat megkapja.

— Az igazi erő áll ma mögöttünk, ez pedig: egy szabad nép akarata és elhatározása.

Az alsóház első olvasásában hozzászólás nélkül fogadta el a törvényjavaslatot, második olvasásnál alig egy órát tartó vita után.

Anyuka nevel...
és az egy öröm nézni, amikor Anyuka nevet. Akkor látni lehet két fénylő fehér fogsort. Onnét nem! Használjon On is máttól NIVEA-fogpasztát és már holnap ámulni fog az eredményen. NIVEA-fogpaszta felüdít és alaposan tisztít.

Legjobb 2x naponta.

ri természetű üzleteket ellenőrizzük, hanem a nemzetgazdaság szempontjából szigorúan ellenőrizzük a bankokat is. — Nem adhatok részletesebb felvilágosításokat, azokról az eljárásokról, amelyek tervbe vannak véve, ezeket a kormány fogja különböző rendeletekkel szabályozni. A hatóságok pedig a minisztériumoknak tesznek jelentést. Széles keretekben fogadjuk el tehát ezeket az ellenőrző rendszabályokat a jelen helyzetben, hogy a nemzet érdekében minden erőforrást a köz javára használhassunk ki.

A mai válság azt követeli, hogy minél többet termeljünk és főként minél több hadianyagot. A munkaügyi minisztert tesszük felelőssé, hogy a katonai programot és haditermelést a legtervszerűbben végrehajtsák.

„Minden kockán forog”

A lordok házát értesítették, hogy nyomban az alsóház ülésének befejeztével üljön össze a törvényjavaslat letárgyalására, ilyen megállapodásról nem tudnak.

Londonból jelentik: A lordok Háza a rendkívüli felhatalmazásról szóló törvényjavaslatot elfogadta. Az új törvényt az uralkodó még a délutáni órákban szentesítette.

Anzlia elleni német támadás lehetőségéről ír a Times

London. A Times írja: Az angol kormány behatóan foglalkozik azzal az eshetőséggel, hogy Németország az angol szigetországok ellen támadást hajt végre. Katonai körökben tisztában vannak azzal, hogy Németország kizáróan légitámadást hajthat végre és eldöntött osztagokat küldhet az angol szárazföldre. Sem a légitámadás, sem az ejtőernyős osztagok lebecsátása nem tud eredményeket elérni. Még abban az esetben is ha Németország Északfranciaországot elfoglalja, akkor is eredménytelenek lesznek az ejtőernyős osztagok támadásai. Ezek az alakulatok csak akkor tudnak eredményt elérni, ha közvetlen leszállásuk után hatalmas hadsereg érkezik a segítségükre. Hátmögötti hadsereg nélkül az Angliában leszálló ejtőernyős osztagok a hitos pusztulásra lennének ítélve. Lehetséges ugyan —

URANIA: mindig vezet. Tel. 12-32.

3, 5, 7.15, 9.30

Meghódította Aradot a várva várt világszenzáció!

Oz, a csodák csodája

A legdrágább és legpazarabb film, amelyet valaha készítettek. Színekben, ötletekben, muzsikában felemulhatatlan. Nem rajtfilm, sem trükkfilm, hanem mély, komoly, örökké aktuális szatíra a társadalmi élet kinövésének és ferdéségeinek. — Nem is mesefilm, mert csak külsejében mere, lényegében magasszínvonalú irodalmi alkotás, mely össze nem hasonlítható a városunkban többször lejátszott „Hófehérke” című trükkfilmmel. — Román híradó. — Jegyelővét. — Brit háborús híradó.

Ma a Times. — hogy Németországban egyesek azt hiszik, hogy csapatokat szállíthatnak Angliában partra. Minden ilyen kísérlet kudarcra vezetne. Az angol hadiflotta korlátlan ura a tengereknek és minden irányba német kísérletet csirájában fojtana el. A német hadiflotta különben is annyira legyengült, hogy minden ilyen vállalkozása kudarcra lenne ítélve. Angliában ezért nyugalommal tekintenek a közvetlen Angliát fenyegető német támadásra. (Rador).

London. (Rador.) A Londonban levő holland nemzetvédelmi minisztérium foglalkozott a Hol-

landjából kivonult hadsereg harcra dobásával a szövetséges csapatok oldalán. A holland harci-flotta legnagyobb része — jelenti a Havas hírszolgálati iroda — angol kikötőkben van. Valamennyi építés alatt levő holland csatahajó, valamint a hajógyárakat még a németek megérkezése előtt szétrombolták. Egy torpedórombolót, amely már majdnem készen volt, Flessingueből Angliába vontatták, ahol rövid idő alatt befejezik a hajó építési munkáit.

Anglia Olaszországból is vásárol repülőgépeket?

London. A légügyi minisztérium államtitkára az alsóházban egy kérdésre kijelentette, hogy fontos hadiérdem miatt nem közölhető a nyilvánosság az Egyesült-Államokban rendelt repülőgépek típusa, valamint azoknak száma. Csúszán annyit mondta el, hogy Amerikában nagyszámú új típusú modern repülőgépet rendeltek és azokat az USA a legsűrűbben szállítja. Egy képviselő kérdésére azt is kijelentette, hogy most tanulmányozzák a lehetőségét annak, hogy Olaszországból is vásároljanak repülőgépeket. (Rador.)

Anglia védi a mossuli kőolaj-vezetékét

Berlinből jelentik: A DNB közli, hogy az angolok szigorú őrséget szerveztek azok mellett a petroleum vezetékek mellett, amelyek Mossulból Szíria és Palesztina felé vezetnek. Az illetékelenekeket, akik a vezetékekhez közelednek, figyelmeztetés nélkül lelövik. (Rador.)

Teljes üzemmel dolgoznak az amerikai gyárak

Washington. (Rador.) Az amerikai hadiipari vállalatok megbízottai tárgyalásokat folytattak az Egyesült-Államok hadügyi és pénzügyi minisztériumainak illetékeseivel és ezek körvonalozták azokat a kívánságokat, a

Duff Cooper a hadihelyzetről

London. (Rador.) Duff Cooper angol tájékoztató miniszter tegnapi rádióbeszédében többek között a következőket mondotta:

— Amikor a múlt héten beszéltem Önökhöz, figyelmeztettem Önöket, hogy készüljenek el rossz hírekre és fogadják azokat oly bátran mint amilyen bátran csapatunk szembenéznek a túlnyomó erejű ellenség ármáráival. A helyzet komoly, hasztalan volna másként feltüntetni, mindamellett kijelentem, hogy komoly aggodalomra nincsen ok, még kevésbé pánikra. Még vagyok róla győződve, hogy hadseregünk a vitéz francia hadsereggel együtt meg fogja állítani a németek rohamát.

London. (Rador.) A Times cikket közöl a német részről megnyilvánuló törekvéssel kapcsolatban, hogy Angliát és Franciaországot elválassza egymástól.

— A német hadsereg — írja a lap — hatalmas erőfeszítéseket tesz, hogy az angol és francia hadseregeket fizikailag elválassza egymástól. Katonai téren is ugyanazt akarják elérni, amire politikai téren már régóta törekednek: Angliát Franciaországtól elválasztani, azonban a két ország annyira szilárdan összefonódott, hogy nincsen hatalom, amely szerencsében vagy balsorsban elválassza őket egymástól. Mindkét országot egy közös eszme hatja át: a népek szabadságáért és függetlenségéért való küzdelem. A két demokrata állam viszonya még sohasem volt annyira szoros, mint éppen a mai időkben — fejezi be cikkét a lap.

Ugvan csak a Times szerint angol katonai szakértők statisztikai adatokat készítettek a német motorizált hadsereg ásványolaj fogyasztásáról. Szerintük a német légihaderő 1300—1500 géppel vesz részt naponta a harcokban és ezeknek naponta 560 tonna napi benzinnel van szükségük. Ezenkívül jelentős mennyiségű benzint igényelnek a tankok, páncélok, motorizált tüzér- és motorkerékpáros-ezredek. A harcokban legalább 6 német tank-hadosztály vesz részt, amelyeknek 150 tonna benzinnel van szükségük naponta. Az angol szakértők szerint, amennyiben a német támadások még egy-két hétig hasonló hevességgel folytatódnak, benzinkészletük teljesen kimerül. A német benzintartalék csökkenését a német benzintartalék-raktárak elleni angol légitámadások is fokozták.

London. A tengernagy hivatal jelent, hogy a Ripsness halászhajó, amelyet bombatámadás ért, elvesztették tekinthető. Három halálos áldo-

melyeket a kormány a repülőgépgyárakkal szemben támaszt. Az Egyesült-Államok területén 30 különböző helyen olyan gyárakat kívának létesíteni, amelyeknek teljesítőképessége havonta legalább 100 ezer repülőgép. A gyárakban a 24 órás munkaidőt kell bevezetni.

„Az angol kormány a legnagyobb barátsággal viseltetik Spanyolország iránt“

Madrid. (Rador.) A Gibraltárban, mint már több jelentés beszámolt róla, a nőknek és a gyermekeknek elszállítását megkezdték. Ez a tény azt a benyomást keltette Madridban, hogy a háború egyre jobban közeledik Spanyolország felé. Ezzel kapcsolatban az ABC című lap munkatársa beszélgetést folytatott Halifax külügyminiszterrel, aki nyilatkozatában kijelentette, hogy az angol kormány mindenkor a legnagyobb barátsággal viseltetik Spanyolország iránt, mint azt több ízben le is szögezte és továbbiakban a maga részéről biztosította Spanyolországot, hogy az angol kormány leghatározottabb akaratára Spanyolország semlegességének teljes mértékben való tiszteletben tartása.

zata van a halászhajó elsüllyedésének. (Rador.) Sidney. (Rador.) Menzies Ausztrália miniszterelnöke bejelentette a parlament ülésén, hogy Ausztrália hajadéktalanul három hadosztályt állít fel külső szolgálatra. Hangsúlyozta, hogy Ausztrália ki akarja venni részét a háborús erőfeszítésekből és terhekből.

Munkában az angol légihaderő

London. (Rador.) A légügyi minisztérium a következő hivatalos jelentést közli: Az angol királyi légihaderő eredményesen bombázta a Le Cateaunál, valamint St. Quentinnél történt ellenséges csapatösszevonásokat. Az angol repülőgépek eredményesen avatkoztak be a Cambrainál folyó harcokba. A brit légihaderő Belgiumban is eredményes tevékenységet fejtett ki. Öt angol gép nem tért vissza támaszpontjára.

Angol hajóürvészesség-kimutatás

London. Az angol admirális jelenli, hogy a „Campinas“ német gőzös aknába ütközött és elpusztult május 10-én. A német kereskedelmi tengerészetnek eddig összesen 630.000 tonna a vesztesége. Öt új gőzös, 25.000 tonna süllyel elvesztettek tekinthető. A tengeralfőnök tevékenysége újabb 190.000 tonnával emeli az elsüllyesztett eljenséges tengerészeti egységek tartalom mennyiségét. A német kereskedelmi flotta összes vesztesége tehát 820.000 tonna, vagyis a világháború előtti német tonnatartalom 20 százaléka.

Az elmúlt héten a szövetségesek és a semleges kereskedelmi flottájából 15.008 tonnát pusztított el az ellenség. Egyébként a tengerészeti minisztérium cáfolta a Reuter-ügynökség egyik képviselője előtt, hogy angol petrolumszállító hajót elsüllyesztettek a németek hajóőről kedre virradó éjjelen a La Manche-csatornában.

Athéni cáfolat

Athénből jelenti a Rador: A görög távirati iroda jelenti: Azok az egyes bolgár lapokban megjelent hírek, amelyek szerint politikai jellegű tárgyalások volnának folyamatban Görögország és Törökország között, alaptalanok. Amint közismert, Görögország és Törökország között megegyezések állanak fenn, ezeket azonban már mind közölték a nyilvánossággal.

HÁBORUS LEXIKON

Cambrai erődített város Nord Departemenben, a Schelde-folyó mellett. 28.542 lakos, csipke és batiszt gyár.

Arras francia város a Scarpe-folyó mellett, a hajdani Artois tartomány székhelye, 29.718 lakos, erődítménnyel, szőlő-, cukor- és gépipar.

Amiens északfranciaországi város, a Somme partján, 90.000 lakos. 13-ik századból való gót székesegyház, szövőipar.

Schelde a francia Aisne provinciában eredő folyó, Belgiumon és Hollandián át folyik az Északi-tengerbe, 430 kilométer hosszú, 340 kilométer hajózható.

La Manche csatorna angolul Channel, az Északi-tengert az Atlanti-óceánnal összekötő, 560 kilométeres tengerszoros. Dovernél — legkeskenyebb része — 31 kilométer széles, 55 méter mély. Partján sok száz világító torony áll.

Abbeville francia város, 20.320 lakos, a paleolitik kultúra világhírű lelőhelye.

Saint Quentin iárdi székhely (Aisne) a Somme mellett. Lakosainak száma 49.448. Vasúttal 40 kilométerre északnyugatra Lapotnál. Pamut és gyapjúipar, mechanikus csipkeszövőszék, konfekció ipar. 1557-ben a savoyai Philibert Emanuel herceg a spanyol sereg vezére ostrommal bevette. 1871-ben Faidherbe tábornok aránytalanul egvénlőten sereggel védte a várost Mateffel német serege ellen. 1914. augusztus 28-án a németek bevették a várost, amelyet csak 1918. október 2-án foglalt vissza az első francia hadtest kemény harcok árán. A várost a világháborúban nagyrészt szétrombolták.

Somme folyó. L'Aisne megyében ered a la Manche-csatornába torkollik (sommel öböl.) Keresztül halad Saint Quentin, Peronne, Abbeville. Hossza 245 kilométer. Ez a folyó volt az 1915. óta folyó hatalmas világháborús ütközet hadszíntere, a mely a „sommel csata“ néven került a világra.

Malmedy belga város a német határon 5000 lakossal. 60 ezer lakosu megye székhelye. 1815-től 1919-ig Poroszországhoz tartozott. Bőriparról híres.

Peronne a sommet iárdi székhelye a Somme folyó mellett, Vasúttal 50 kilométerre északkeletre Amienstől. Lakosainak száma 4289. Együvvil Károly, akif a peronnei kastélyba zártak be, itt halt meg. Félelmetes Károly és XI. Lajos itt megbeszélést tartottak és ez utóbbit egy megalázó szerződés aláírására kényszerítették.

Eupen Belga város (Lüttichi körzet) 13 ezer lakossal gyapjúipar Poroszországhoz tartozott. 1920-ig, amikor a békeszerződéssel Belgiumhoz csatolták.

Moresnet belga község (Lüttichi körzet) 1200 lakossal, gyapjú és cinkipar. Moresnet területét 1815-ben felosztották Poroszország és Hollandia között, kivéve egy kis területet, amelyen a Vieillemonnaie cinkbányák terültek el. Ezt a területet 1891-től 1919-ig szuverén területnek ismerték el Poroszország és Belgium fennhatósága alatt. 1919-ben csatolták vissza Belgiumhoz.

CORSO Leszállított helyárrakkal! 3, 5, 7, 15, 9, 80
Hajmácssy Ilona, Eddy Nelson „BALAJKA“
 Híradók norvégiai és dániai cseményekkel!
Jön! „A KIRSCHFELDI PAP“ Hans Jarayval Jön!

Négy évezrede folyik a harc a Földközi-tenger uralmáért

A Földközi-tenger stratégiai szakaszai. — Málta szigetének jelentősége. — Az olasz és az angol hadi taktika.

Mintegy négyezer évvel ezelőtt a Földközi-tenger urai a helyén kúrtura fennirtói voltak, akiknek központja Kréta szigete volt. Egyiptomban, a tenger népe" név alatt emlegették őket. Krisztus előtt a VIII. században jelentek meg a Földközi-tengeren a föníciaiak. Ezek a vakmerő hajósok Gibraltárig jutottak el. A föníciaiak után görögök, majd latinok következtek.

A Krisztus előtti II. és III. évszázadban a Róma és Karthago között lezajlott három pun háború a Földközi-tenger uralmáért folyt. Az antik világ két nagy hatalma csapott akkor össze. Az erős, tegyveres Róma, amely Itália egyesítése után megjelent a világpolitikai arénában és a gazdag

Karthago. A háború a latin Róma győzelmével végződött.

A középkorban a Földközi-tenger felett Velence uralkodott, amellyel Ragusa harcolt az uralomért több-kevesebb sikerrel.

Amerika és India felé vezető utak felfedezése a küzdelmek területét a Földközi-tenger partjairól az Atlanti-óceán, majd a XVI. században a Csendes-óceán partjai felé irányították.

A szuezi csatorna átvágása után a Földközi-tenger ismét középpontja lett a nemzetközi bonyodalomnak. Jelenleg ismét feszült a Földközi-tengeri helyzet és ismét a háborús érdeklődés középpontjában áll.

Mi lehet a szerepe a Földközi-tengernek a jelenlegi háboruban

Ha csak felületesen is rátekintünk a Földközi-tenger térképére, rögtön észrevesszük, hogy medencéje három főszakaszra oszlik. A Fekete-tenger, az Égei-tenger és az Adriai-tenger másodlagos fontosságu, viszont a nyugati rész, a közepe és a keleti rész elsőrangú fontosságu egy esetleges tengeri háború kitörésénél.

A Fekete-tengeri szakasz olyan távol esik az érdekelt országok közlekedési utjaitól, hogy teljesen eltekinthetünk felette.

A Fekete-tenger csak akkor jöhet tekintetbe, ha a háború ide is kiterjedne. A másik két másodlagos fontosságu szakasz ilyen tekintetben kedvezőtlenebb helyzetben van, de az a tény, hogy a nagyhatalmak távol maradtak az Égei-tengertől és az Adriai-tengeren pedig egyetlen hatalom tartja az egyeduralmat, kedvező jelenség arra vonatkozólag, hogy ha a háború ki is törne, ide nem jut el.

Korzika és Szardinia szerepe

A Földközi-tenger nyugati szakaszán Franciaország uralkodik, melynek tengeri hatalma afrikai gvarmataira és azok kikötőire támaszkodik. Az összekötő pillér Korzika, amely a délfraanciaországi és az északafrikai tengeri összeköttetés öre is. Például

Korzika örzi a Toulon-Bizerta és a Marseille-Bizertai utat.

Azonban ezt az utvonalat oldalról meg lehet támadni és teljesen bizonytalan volna, hogyha Olaszország birtokában lenne a Baleari szigetcsoporthoz tartozó szigete.

A spanyol polgárháború kezdetén Olaszország próbálkozott azzal, hogy megvesse a lábát itt, de azután kivonult. A Franciaország és Afrika közötti ut így inkább kelet felől van fenyegetve.

Ebben a Földközi-tengeri szakaszban azonban csak Málta szerepének megszűnése után lehetne lefolytatni tengerészeti műveleteket. Az angol Málta előretolt állás, amely nélkül a Földközi-tenger nyugati részén lehetetlen háborút folytatni. Ez a szakasz olasz ellenőrzés alatt áll és az olaszok uralkodásának felette, ha nem feküdné a közelben Korzika, Tunisz és különösképpen Málta.

A máltai helyzet

Málta szigete Szicília és Petallaria között fekszik. Háború esetén fekvése nem a legszerepesebb, azonban mindaddig amíg Málta angol kézen van és itt angol flotta állomásozik, az olasz flotta meg van bénítva nyugaton és délen. Feltehető azonban az a kérdés, hogy ez az angol tengeri támaszpont milyen hosszú ideig tudna ellenállni az ellenség tengeri és légi egységei támadásainak.

Arra való tekintettel, hogy Málta védelme egyre kockázatosabb érthető, hogy az angolok azon igyekeznek, hogy minél inkább tá-

volabbra helyezték a tengeri hadműveletek központját az olasz partoktól kelet felé. Az angol tengeri haderők jelenlegi elosztása meg erősíti azt a feltevést, hogy az angol parancsnokság háború esetén az olasz flottát el akarja távolítani támaszpontjaitól és Ciprusra, Háfára és Alexandriára támaszkodva akar harcolni. Általában a tengeri hatalmak ilyen taktikai háromszöget képeztek pl. példa rája az Északi-tengerénél a német tengerészeti háromszög, amely Barkum, Helgoland és Syltől áll.

Kétféle taktika

Fenti feltevések szerint az angol flotta tengerészeti támaszpontjain várná be az esetleges olasz támadást. Ezzel kapcsolatban felvetődik az a kérdés, hogy

Mesterséges délábót találtak fel arra, hogy a hajókat láthatatlanná tegyék

A tengeri háborúra való készülődés mind-ezeknek a szempontoknak figyelembevételével, már évek óta nagy körültekintéssel folyik. A tengeri hadászat egyik legfontosabb kérdése, miként lehetne a hadihajókat az ellenség előtt úgy elrejtetni, elpalástolni, hogy azokat ne vehessék észre és így célpontul ne szolgáljanak. Sohasem volt azonban olyan nagy ennek a problémának a fontossága, mint most, amikor azt hirdetik, hogy a repülőgépek mellett eltörpül a hajók döntő jelentősége, mert a legnagyobb hajót is tönkre lehet tenni, ha a levegőből egy teli találat éri.

Kevés fűtőanyag elegendő ahhoz, hogy ködüggyöny keletkezzék egy hajó körül. Három kilogramm „trectra-clurral” 15 méter magas és 12 méter széles mesterséges ködöt lehet 250 méter mélységben árasztani. Ennek a rendszernek nagy hátránya az, hogy egy speciális fényképező készülékkel, amelynek „nyctalop” a neve, sikerült a legstürűbb ködben is valamely hajót felfedezni.

A nyctalop infra vörös sugarak segítségével áthatol a legvastagabb ködön és fényképezi az elrejtett hajót.

Ujabb más elrejtő módszerrel próbálkoztak és feltalálták a mesterséges délábót.

A déláb tudvalegőleg nem egyéb, mint a szem optikai csalódása, amellyel képeket lát ott is, ahol azok egyáltalában nincsenek. A magyar Alföldön gyakoriak például az ilyen napfényszülte fantómk, házakat, kastélyo-

TESTA

A legjobb idegcsillapító

vajon milyen okok kényszerítenék az olaszokat arra, hogy kelet felé támadjanak?

Rhososz, vagy a Dodékanézosz szigetek miatti nyugtalanság semmiesetre sem, mert ez nem érne meg, hogy kockáztassák az olasz flottát. Abessziniáért, amelyet el lehet vágni Olaszországtól a Szuezi-csatorna után? Ez már fontosabb kérdés az olaszok számára.

Ha tekintetbe vesszük az olasz csizma óriási méretű tengerpartját, világos, hogy Olaszország számára flottája elvesztése csapást jelentene. Ezért Olaszország két ségtelenül meggondolja, hogy kockáztassa-e flottáját. Az olasz taktika arra irányul, hogy az angol flottát maga felé vonzza. Az olasz taktika azon alapszik, hogy erős hajóhaddal és légi egységekkel megtámadja Máltát, azt elfoglalja és így beállítsa az olasz védelmi vonalba, amely a Földközi-tengert legkeskenyebb részén szeli keresztül és onnan támadásokat intézhet Franciaország tengeri közlekedési utjai ellen.

Olaszországnak elővigvázati szempontból mindössze annyit kellene tennie, hogy elzárja az Otrantoi-szorost, amely az Adriai-tengerbe vezet.

kat képzel a szem a sivatagokban is és ezek néha olyan élesek, hogy le is lehet őket fényképezni. A napsugarak teljes reflexjátékának lényegét először Monge francia fizikus fedezte fel, majd

Wolaston angol fizikus évek fáradozása után tükrök és prizmak zseniális kombinációival mesterséges délábót állított elő.

De ez csak kicsi méretekben sikerült. Kérdés volt, vajon tudnak-e teremteni olyan módszert, amely nagyarányú délábót állít elő. Ennek segítségével

a hadihajók körül a csalóka természeti játék olyan változata készíthető el, amelyek látványában az ellenfél fényképező készülékei semmiképpen sem tudják a délábóban szereplő képzeletbeli hajót a valódi hajótól megkülönböztetni.

Most hire érkezik, hogy ezt a problémát is megoldották. J. Dunninger amerikai mérnöknek — a lapok jelentése szerint —

sikerült olyan optikai csalódásokat előidézni, amelyek megjelenése után az Egyesült Államok hadügyminisztere előtt láthatatlanná vált egy hadihajó.

Ha tehát egy hadihajót egy ilyen mesterséges délábóval öveznek, úgy 250 méter távolságon túl teljesen láthatatlanná válik.

Ha ezt a találmányt sikerül gyakorlatilag meg kellő időben alkalmazni a mostani háboruban, úgy a repülőgépek félelmetessége a tengerészeti szempontjából elveszti azt a méretet, amit ma neki tulajdonítanak.

FORUM FILM-SZÍNHÁZ
TELEFONSZÁM 20-10

Harsogó kacagás... Telt nézőtér...
Derüs jókedv garancia a

MA, 3, 5, 7.15
és 9.30 órákor

13 szék

Legsikerű bécsi vígjáték tovább nagy sikerét, amelyben Hans Moser és Heinz Rühmann tudásuk legjavát adák, feltehetően minden bánatunkat és szomorúságunkat. — Uj Fox Journal a legjobb háborús hírekkel

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: Li-32. Irányítószám: KOZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egyszeri díj... 840 lek. || Negyedévi 210 lek.
Félévi... 420 lek. || Egy hónapra 70 lek.

Szabadtéri előadásokon mutatják be a nyáron Kolozsváron Nyirő József „Uj haza” című drámáját

Véglegesen megállapították a szabadtéri előadások műsorát

Kolozsvár. A kolozsvári „Thalia” az idei nyári szabadtéri előadásokat tervezi. A szabadtéri előadásokat éppen olyan ünnepélyes körülmények és hangszeres keretek között akarják megrendezni, mint az éveken elzölgöt rendezett szabadtéri előadásokat.

A júliusra tervezett szabadtéri előadásokon mutatják be először Erdélyben Nyirő József „Uj haza” c. drámáját, amely az idei budapesti színházi évad nagy eseménye volt. A műsortervezők szerepet Shakespeare „Szentivánéji álom” című vigjátéka is. A szabadtéri előadások keretében természetesen ismét színkerül Madách hajhatatlan remekműve az „Ember tragédiája”. A műsortervezők szerepet Lévy Lajos „Szent Ferenc legendája” és Babay József „Csodátűkör” című mesejátéka. Az operettegyüttes Millöcker „Koldusdajak” című dalszámát mutatja be.

A szabadtéri színpad tervezetét már el is készítette Rajnai Sándor, a „Thalia” színházi főnöke. Az impozáns méreű modern felépítésű szabadtéri színpad egyik nagy meglepetése a vetített díszletek lesznek.

A szabadtéri játékok, amennyiben sikerül a tervezetet valósággá változtatni, színvonalas és művészeti értékű műsora nyújthatnak. Két erdélyi darab bemutatása mindenestre jelentékeny mértékben emeli az előadások értékét és érdekességét.

— ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris 807 és fél, London 14.25, Newyork 446, Mánó 22.50, Berlin 178.75, Szófia 550, Belgrád 10, Bucaresti 237.

— AZ ERDÉLYI MAGYAR NAPILAPOK ÉLHATÁROZTÁK, hogy az eseményekre való tekintettel Ur-napja ünnepe utáni napon is megjelenjenek lapjaikat, hogy olvasókatukra a nagyfontosságú napi eseményekről keljék tájékoztatással. Lélekben ünnepe-het de ugyanakkor kötelességünknek tartjuk, hogy előfizetőinket és több olvasóinkat pontosan tájékoztassuk, ezért a napi eseményeknek megjelölésében az Ur-napja ünnepe követő napon is a szokott időben jelenik meg az Aradi Közlöny.

Flora (volt Reusz) jéggvár. Tel. 1141

— Ciano gróf olasz külügyminiszter albániai látogatása, Róma. (Rador.) Ciano gróf olasz külügyminiszter Durazobba utazott, ahol megtekinti az új kikötőt, a vízvezeték-építkezést, majd pedig a talajjavítási munkálatokat és azután folytatja útját Tirana felé. A külügyminiszter szombati marad Albániában, ahol meglátogatja az ipartelepeket és a folyamatban lévő nagyobb munkálatokat.

— A jugoszláv szenátus elnöke meglátogatja a boroszlói mezőgazdasági géniállítást, Belgrádból jelentik: Korosec, a szenátus elnöke és Georgevics volt földművelésügyi miniszter, a mezőgazdasági szövetkezeti írtikára Németországba utaztak, ahol meglátogatják a boroszlói mezőgazdasági géniállítást. (Rador.)

— Horvátországi választási eredmények. Zágráb. (Rador.) A vasárnap megtartott horvátországi községi választásokon 625 község közül a parasztdemokrata koalíció, vagyis a horvát parasztpárt és a horvát független demokrata párt 567 községben kapott nagy többséget. Ebből Maccsek pártja egyedül 425 községben aratott győzelmet

— A köztisztviselők fizetések összhangbaho-zatálnak ügye. Bucuresti. Mitita Constantinescu szerdán hosszabb megbeszélést folytatott Radu Portocala miniszterrel a köztisztviselők fizeté-sének összhangbaho-zatálával kapcsolatban.

— ELTŰNT A BAB A PIACRÓL. Bucurestiből je-lentik: A bab továbbra is hiányzik a piacról. A Sem-nalul című lap azt írja, hogy a bab árának 18 leiben történt meghatározása után egy ideig még titokban 26 —28 leiert hozták forgalomba a szárazbabot. Ma azon-ban ezt semmilyen árban nem lehet kapni.

— FELFÜGGESZTETÉK AZ AMERIKA ÉS PORTUGÁLIA KÖZÖTTI LÉGI-FORGALMAT. Rómából jelentik: A „Piccolo” című lap newyorki jelentése alapján közli, hogy az amerikai hatósá-gok rendelkezése értelmében az Amerika és Por-tugália közötti légiforgalmat, amelyet a Clipper óriásrepülőgépekkel bonyolítottak le, újabb rend-elkezésig felfüggesztették.

— A REPÜLŐGÉP SZÁRNYAIBAN ELHELYEZ-HETŐ UJ MOTOR. Newyorkból jelentik: A Stefani távirati iroda szerint az Aviation Manufacturing Corporation gyáraiban új motort építenek. Ez a mo-tor repülőgépek szárnyainak belsejében helyezhető el és így a gépek sebességét tíz százalékkal növelhetik, a gépek hatástartóját pedig a jelenlegi tízenöt százalé-kával.

— SZOJEBIZOTTSÁG TANULMÁNYOZ-TA A NÉMET REPÜLŐGÉPGYÁRTÁST. Berlin-ből jelentik: A szovjetországi repülőgépszakértők-ből álló bizottság, amely öt napon át Németország-ban tartózkodott és ott a repülőgépgyártást ta-nulmányozta, visszatért Moszkvába.

Ur-nap

Ma ünnepli a római katolikus anyaszentegyház Krisztus testének ünnepeit: Ur-napját. E napon az Ol-táriszentséget ünnepélyes körmenetben körülhordoz-zák és a négy világtájnak megfelelően, négy oltár-nál az egész világ elé állítják imádás végett.

Ez a telemelő ünnepnap a római katolikus hívek lelki megerősödését szolgálja, akik az Oltáriszentség jelenlétéből merített újult akarással és erőszelggel látják el szívüket. Krisztus testének világmege-váltó útka, a titoknak jelképe sugározza a világ minden tája felé az életet, békét és nyugalmat. Mindazt, amit a mai kor háborús zűrzavarában hiába keresünk. Mindazt ami megremegett, vágyval tölt el, a földi lét legelémibb céljait és eszményeit képezi. Ezzel tölti el a lelkeket az Oltáriszentség, ez a ti-tokzatos erő árad a hívők felé, akik hisznek abban, hogy Krisztus teste nem hiába indult el a világ minden táján, a világ minden tája felé ezen a hábo-rutól izzó, forrongó május napon.

— ELSÜLYEDT AZ ALMEJIA NEVŰ OLASZ TEHERHAJÓ. Londonból jelentik a Rador: Az Al-mejia nevű 3500 tonnás olasz teherhajó vasárnap elsülyedt. A hajó Trinidadtól északra a part kö-zelében sziklába ütközött és 15 perc alatt sülyed-t el. Legénységét megmentették.

— CSÜTÖRTÖKÖN CSAK 10 ÓRÁIG VAN PIAC. A város közigazgatási ügyosztályának előterjesztésére intézkedés történt, hogy a mai Ur-nap körmenete miatt a hetipiac délelőtt 10 órakor befejeződik.

— VÁLTOHUSZÁROK FIGYELMÉBE. Bu-curestiből jelentik: A nemzetvédelmi minisztérium rendeleteit adó ki, amelynek értelmében az 1936. évfolyamhoz tartozó váltojóvasok (szkimbások) 1940. április 1-től számítva további egy évig nem adhatják el jóvaikat.

— A „Kraft durch Freude” szervezet száz-husz tagjának budapesti s jugoszláviai látogatása. Budapestről jelentik: Kedden hajón Budapestre érkezett a „Kraft durch Freude” szervezet száz-husz tagja. A bécsi elnöki szerdai napot a magyar fővárosban töltötték, onnan továbbutaztak Jugo-szláviába és május 29-én mennek vissza Bécsbe. (Rador.)

Előzetes közlöny

— Nagyszerű sonka, asszonyom, vegye meg nyugodtan.

— Attól féllek, hogy nagy a csont benne.

— Semmi baj méltóztassék egy félóra mul-tva vissza látadni, röntgenfelvételeit készítették róla...

Idegen állampolgárok kötelező bejelentése

Az országban tartózkodó idegen állampolgárokra vonatkozó újabb intézkedésekkel kapcsolatosan az aradi rendőrkészlet az alábbi közleményt hozsátot-ta ki:

„A rendőrség közli a háztulajdonosokkal, főbérlok-kei és mindazon személyekkel, akiknek házában vagy lakásában idegen állampolgár lakik, hogy 24 órán be-lüli kötelesek bejelenteni a rendőrség állambiztonsági hivatalának, függetlenül attól, hogy már bejelentették, vagy sem. Akik ennek a felhívásnak nem tesznek ege-get, azok ellen az ingatlankönyv-törvény intézkéd-sei szerint járnak el, a be nem jelentett idegen állampol-gárt pedig azonnal átkészik a határon, függetlenül at-tól, hogy tartózkodási engedélyük meddig érvényes.

— Német segítség magyarországi árvíz-károsultak számára. Budapestről jelentik: A DNB közli, hogy az a mozgalom, amelynek során Németországban ru-haneműket gyűjtöttek a magyarországi vízkárosultak részére, szép eredménnyel zárult. A magyar sajtó ki-emeli Németország eme nemes cselekedetét, amely annál is inkább jelentős, mert Németország jelenleg élethálát harcot folytat és saját magának is nagy szük-sége van. A Magyarország azt írja hogy ez a cselekedet-e a legszembélyes bizonyítja a német birodalom baráti és testvéri érzelmét Magyarország szemében. (Rador.)

— Orvosi hír. Dr. Epstein Béla, a bécsi bel-gyógyászati klinika volt orvosa, rendelőjét Str. Eminescu 40. sz. alá helyezte. (Református tem-plommal szemben) Rendel 9—10-ig, d. u. 3—5-ig. Telefon: 17—80.

— Öngyilkosságot kísérelt meg a feleség — a férj szíven lölte magát. Bucuresti. A Carol park-ban önkivületi állapotban találtak egy jólöltözött asszonyt, akit azonnal kórházba szállítottak és megállapították, hogy Somnain-paszttalakkal öngyilkosságot kísérelt meg. Az orvosi sevítség eszméletre térítette. Megállapítást nyert, hogy Ionescu Constantanának hívják, 40 éves. Öngyilkos-sági kísérletét családi okokból követte el. Az életűt azony férje, Ionescu Romulus, amikor éretesült felesége tetteről, szíven lötte magát és nyomban meghalt.

— Leszurtak az utcán egy zenészt. Temesvárról jelentik: Kezveien gyilkossági történt Temesvárott, melynek áldozata Nikoits János, harminchárom esztendő, hivatásos zenész. Nikoits Jánosnak az utcán több férfival összeshólközése támadt és eközben vé-letlenül meglökte az egyik férfit Gergely László har-minc esztendő, bucuresti-i illetőségű munkást, aki ingerületen rátámadt a zenészre. Dulakodni kezdtek, mi-közben Gergely előkapta kését és háromszor bele-szurt a zenészbe. Nikoits a késszurások következté-ben eszméletlenül összeesett, mire a támadó elment-kült. Nikoitsot az időközben előhívott mentők a kór-házba szállították, azonban már nem tudták rajta se-gíteni, mert rövid szenvedés után meghalt. A késelő munkást a rendőrség a hajnali órákban fogta el. Ger-gey nem is tagadta a kését és csak akkor roppant össze, amikor értesült arról hogy a késszurások hal-lalólok voltak.

— FOGÁSZATI HÍR Csobond János június 1-től Str. Alexandri 3. alá költözik.

— SZÁZMÉTERES SZAKADEKBA ZUHANT A JUHOKAT LEGELTETŐ ASSZONY. Déváról je-letik: Borzalmas szerencsétlenség történt Bui-zesd község határában. Lunčan Anna 44 éves as-szony, aki juhait legeltette a határan, százmé-teres szakadékba zuhant. A szerencsétlen asszony borzalmasan összeroncsolt holttestét most talá-ták meg a pásztorok.

— ZENEI CSODAGYEREKEK OLASZOK-SZAGBAN. Rómából jelentik: A nemzetnevelés-ügyi minisztériumban kritikusok és előkelő közön-ség előtt két csodagyereket mutattak be. Az egyik a 12 éves hárfajátékos: Giuljana Bressan, míg a másik a 14 éves zongoraművész: Ajdo Bressan. A szakértők megállapították, hogy mindkét gyermek kivételes tehetség.

— Nyolc napig aludt és meghalt. Szatmárról je-lentik: Egerházi községben különös eset történt. Velle János, 29 éves gazdálkodó négy hónapi távollét után betegen került haza falujába. Megérkezése után azon-al ágyba feküdt és nyolc napig aludt. Orvost hívta, hozzá aki nem tudta felébreszteni. Velle nyolc napig semmiéle táplálékot sem vett magához. Nyolcnap-i szüntelen alvás után meghalt. Az orvosok véleménye szerint a szíve ölte meg.

— HALALRA ÍTELTE KOLOZSVARI RABLÓ-GYILKOS ÜGYE A SEMMITŐSZÉK ELŐTT. Mint ismeretes, a kolozsvári törvényszék hajálra ítélté a 27 éves Tarnovanu Bazilt, aki az elmúlt év folyamán megölte és kirabolta Berkó Sándor vasúti fejtűgyűjő feleségét. A halálos ítélet ellen a gyilkos védője felfolyamodást, adott be és ennek tárgyalását május 28-ra tűzje ki a Semmitőszék. Abban az esetben, ha a Semmitőszék megerősítené a halálos ítéletet és az uralkodó a kegyelmi kér-vényt elutasítja, Tarnovanu június 2-ikán vég-zik ki.

Ifjuságunkhoz

Irtá: Dömötör Bertalan okl. mérnök.

A magyar Ifjuságnak a közösségi munkába való bevonására vonatkozó, — legutóbb ismertetett — tervem és előterjesztésem mellett még egy, hasonló indítványt terjesztettem a Magyar Népközösség aradi tagozatához: Miuután Erdélyben főmérték vadon termő értékes gyógynövény és vegyipari célra felhasználható növényi termék (gyökér, gyümölcs, levél, szár, stb.) van és évről-évre milliók mennek veszendőbe, — mely szegény népünk javára könnyen és csekély fáradsággal megmenekíthető lenne — kapcsolódjunk be az EMGE (Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet) gyógynövény gyűjtő mozgalomába, mely már a legnehezebbet — az értékesítés kérdését — is megoldotta.

Ebből a céjből kérjük fel az illetékes mindkét nembeli középiskolai hatóságokat, hogy a nagyvakáció előtt — május végén, június elején — az illető szaktantervek vezetésével rendezzenek néhány délután gyógynövénygyűjtő kirándulást, melynek eredményét a szakszerű száritással, préseléssel, csomagolással stb. dolgozzák is fel úgy, amint azt a gyakorlati értékesítés megkívánja. (Pompás utmutatással szolgál erre Bódor Kálmán: „Vadon-termő gyógynövények gyűjtése és értékesítése” című könyve. Az EMGE kiadásában, ára 10 lei.

Azután néhány előadással buzdítsuk ifjuságunkat, hogy a jól megérdemelt nagy vakációban hasznosítását pihenésüket, a falun a gyógynövénygyűjtést vezessék, szervezzék, irányítsák, jelezzék le az értékesítést, végezzék a szakszerű számitást, csomagolást, gondoskodjanak a kapott pénz becsületes szétosztásáról, tömörüljenek szövetkezéthe az EMGE vezetése alatt.

A ma haszontalanul elkallódó gyógynövények gyűjtésével éppen a fajú elesetteinek — a munkára alkalmatlan öregeknek és gyermekeknek — adunk egy darab jól megérdemelt kenyereket a kezükbe s a mellett a szervező munka folytán sok szegény falusi lelkész, tanító, jegyző gyermeke szerezhethet meg a jövő évre a tandíját, a könyveket, a társzereket.

Talán mondanom sem kell, hogy a Magyar Népközösség aradvárosi vezetősége teljes egészében átérezte, átértezte és magáévá tette fenti két indítványomat, azokat felterjesztette a központhoz. Mivel a két javaslatot fontosná nem annyira az anyagi vonatkozások teszik, hanem sokkal inkább annak a célnak megközelítése, hogy népnevelő és irányító mozgalmainkba bevonjuk az ifjuságot.

Az ifjuságot csak aktivitással lehet megnyerni, szerepet kell neki adni, működési tért, hogy maga cselekedhessék, ahol tettvágya kielégülést nyer.

De, ha egyszer belekóstolt és buzgalmit siker koronázta, ha a magaszemzetete fája kihajt, ha a gyűjtött gyógynövényért — eddig értéktelen giz-gazért — az első száz, vagy ezer lei befut, akkor örökre eljegyeztük magyar ifjuságunkat népünk sorsával és jövőjével. Ezekből a fiatalokból lesznek majd népünk jövőndő vezérei, a jó papok, tanítók, tisztviselők, akiknek a kezére nyugodtan reábizhatjuk majd azokat a szerzőmunkákat, amelyek a mi fáradt kezünkéből kihullanak.

A Magyar Népközösség kolozsvári központja a fenti indítványokat letárgyalta, azokat szükségessé, helyesnek és célravezetőnek tartja — de az elgondolás gyakorlati megvalósítása alapos gyakorlati munkatervet kidolgozását teszi szükségessé. Ezért a javaslatokat áttette az EMGE elnökségéhez, azzal a kéréssel, hogy a Gyümölcstermesztési és Gyógynövénytermesztési szakosztályát mondjanak véleményt és jelöljék meg a gyakorlati terv keresztülvételének módzatait.

Ezzel tehát az elgondolás elindult a gyakorlati megvalósulás felé s reméljük nem feneklik meg valami kátyuban!

A TAVASZI REJIVÉNYPÁLYAZAT VIII. FORDULÓJÁBAN KÖZÖLT REJIVÉNYEK HELYES MEGFEJTÉSE A KÖVETKEZŐ: Keresztrejtvény: Ha gazdag vagy, ebédelj amikor akarsz, ha szegény vagy, ebédelj amikor tudsz.

Betűrejtvények: 1. Számonkérés 2. Kétes egyen, 3. Leopárd.

Csak röviden: 1. Aktiengesellschaft für Anilin-Produktion, 2. Badep-Powell, 3. Compagnie Internationale de Navigation Aérienne, 4. Dolluss, Mieg and Company, 5. Doctor juris utriusque, 6. Federation Internationale de Football Association, 7. Goszudarsztvennaja Politcseszszkaja Upravlenija, 8. Hamburg—Amerikánische Packetfahrt Actien Gesellschaft, 9. Poets, Essayists, Novellists, 10. Universum Film Aktiengesellschaft.

— A MAGYAR NÉPKÖZÖSSÉG ELMARADT PUNKÓSDI HANGVERSENYE. A Magyar Népközösség aradvárosi tagozatának elnöksége tisztelettel közli, hogy a punkósdra tervezett kulturális hangversenyt a közbejött akadályok miatt ezideig nem állott módjában megtartani. Minden valószínűség szerint a hangverseny új időpontját a közeli napokban fogják lapunk útján köztudomásra hozni. A hangverseny az eredeti tervek szerint lesz megtartva és arra a már kiadott belépési igazolványok érvényesek.

— GÉPKOCSISZERENCSETLENSÉG TORDA-MEGYÉBEN HARMÓ HALOTTAL ÉS KÉT SEBESÜLTTEL. Torda. A Tribuna című lap jelentése szerint, az 1211. számú tehérgépkocs, amelyet Szorgács Andrei sofőr vezetett, Albacból Campeni felé vivő útjában Sacutura községnél lefordult a hidról az Aranyos-folyóba. A szerencsétlenségnek három falusi ember életét vesztette, míg másik kettő súlyosan megsebesült. A sofőr sérülés nélkül menekült meg. A vizsgálat megindult.

Hazahivották Hollywoodból**az összes angol filmrendezőket és filmszínészeket**

Londonból jelentik: Az angol sajtó ezekben a sorsdöntő napokban is nagy fontosságot tulajdonít a filmnek. Ezt bizonyítja az a mozgalom is, amely nemrégiben indult meg az angol sajtóban és amely azt követeli, hogy a Hollywoodban élő angol filmszínészek, rendezők haladéktalanul térjenek vissza a szülőföldjükhöz és kapcsolódjanak be az angol filmgyártásba. Az egyes lapvélemények szerint a Hollywoodban dolgozó angolok a legjobb elemek az angol filmgyártásnak.

Az angol filmgyártásnak szüksége van Victor Saville, Robert Stewenson, Herbert Wilkoy és Frank Lloyd rendezőkre, ugyancsak Charles Laughton, Merle Oberon, Greer Garson, Vivien Leigh, Carry Grant, Maureen O'Hara, Ronald Colman, Basil Rathbone, Herbert Marshall, Freddie Bartholomew, stb. filmszínészekre.

BÜNYÜGYI ZÁRLAT ELRENDELÉSÉT

KÉRTÉK A CAGERO-GROSZ ÜGYBEN. Bucurestből jelentik: Cagero-Grosz Jenő ügyében a külkereskedelmiügyi minisztérium pénzügyi zárlat elrendelését kérte az elítélt személyek vagyonaára vonatkozóan. A zárlat a minisztérium kérelmére a következőkre terjedne ki: Bucurestiben a Brătianu Vintilla-ut. 7. sz. alatti épületben lévő butólokra, egy Lincoln-gyárműnyu gépkocsira, az egyik bucurestii bankban lévő Grosz Mária-féle safeban elhelyezett 4 millió 800 ezer leire, ugyanebben a bankban lévő David Zoltán és David Ella-féle 2 millió 500 ezer leire, továbbá Grosz Jenő nevén szereplő 500.000 leire és különféle más címen elhelyezett 763.000 leire. A Banca Romanaiánál lévő 69.785 leire, az Erdélyi Banknál lévő 183.000 leire és a Posta-takarékpénztárnál elhelyezett 287.000 leire. A másik elítéltek: Georgescu Dancianak a Bucurestiben, Alba-ucca 25. sz. alatti épületére, az ottani berendezésre, továbbá Buzau megyében Tintestii községben lévő szőlőjére. Niederhoffer tulajdonát képező Braduluj-ucca 45. szám alatti ingatlanra, valamint Samueli Samuel és Samueli Cecilia nevére a Banca Comercialiánál elhelyezett 150.000 leire.

El akarják költöztetni Aradról az állami vegyvizsgáló intézetet

A városi igazgatóságban, a volt mozi helyiségében elhelyezett állami vegyvizsgáló intézet olyan értelmi rendelkezést kapott a temesvári egészségügyi vezérfelügyelőségtől, hogy május 23-án szüntesse be működését. Az intézmény főleg az Aradon keletkezett lebonnyoló állatkivitelével kapcsolatban fejt ki működését, ezért a keddi nap folyamán V. Alexandru tábornok, főpolgármester értekezletre hívta össze a városi egészségügyi intézmények vezetőit. Az értekezleten megjelent Mladin Sever dr. első főszolgabíró, a távollévő Ionescu Iuliu dr. megyei prefektus képviselőjében, Cotioiu Romanus dr. a Nemzeti Ujjászületés Frontja aradvárosi tagozatának elnöke, Secujin Axente főesperes, a görög keleti egyház képviselőjében, Cotioiu Romuald dr. városi tisztii főorvos, Radu Corneli dr., a gyermekkorház igazgató-főorvosa, Olariu Corneli dr., a gyermekmenhely igazgató-főorvosa, Ierican Nerva dr. képviselő, az Aradi Kereskedelmi Tesztület társelnöke, Moldovan Ioan dr., a megyei központi igazgató-főorvos, Sijaricu Pavel dr., a fűdőszanaatórium igazgató-főorvosa és Vuia Salvatore dr., a baltaképzőintézet igazgató-főorvosa.

Az értekezlet végeztével táviratot küldtek Marta Alexandru dr. temesvári királyi helytartónak, amelyben kérték, hogy az aradi állami vegyvizsgáló intézetnek fontosságára való tekintettel járjon közbe a közegészségügyi minisztériumban annak érdekében, hogy az intézmény működését továbbra is lehetséges legyen.

A Szociális Misszió „Anyák napja”

A Szociális Misszió technikai akadályok miatt elhalasztott ünnepélyét szombaton, május 25-én rendezi a minorita kulturaházban, este félkilenc órai kezdettel. A jótékony célú előadás művészi és színes változatosságban összeállított programja, ugyancsak a szereplők biztosítékai annak, hogy a magasszínvonalú ünnepélyt tökéletes erkölcsi és anyagi siker fogja koronázni.

A műsor számai:

1. Megnyitó beszéd, mondja Fischer Aladár, kat. főgimnáziumi igazgató.
2. Anyai boldogság. Előkép két részben. Szereplők: I. képen. anya: Dörnerné Szaniszló III. Gyermekek: Feszler Anna Mária, Kócsy Zsuzsika. — II. képen: Nagymama: (—), anya: Hendi Ödönés. Unokák: Boros Katinka, Dekker Melinda, Urbin Csöpi, Paikó Nusika.
3. Tizparancsolat Anyák Napijára, Elmondja: Alföldy Ila.
4. Tavasz álom. Előkép táncdal. Szereplők: gyermekek: Dekker Melinda, Anya: Alföldy Ila. Tündérék: Höning Judit és Szabó Judit. — Egyh (Nyssa táncművésznő növendékei, akik egy Strauss-keringőt mutatnak be.
5. Liszt Ferenc: Valse d'amour, Zongorán előadja: Derecskei Judit.
6. Madonna, Feuerbach A. képe után alakítják: Iszsekut Ester (Szűz Mária), Patkó Géza (Jézuska), Borsos Katinka, Urbin Csöpi, Dekker Melinda (gyermek). Ének a Katolikus Leányklub.
7. Proch: Tema és variációk — László Imre: Anyám szíve. Énekli Schmitzer Paula operaénekesnő, zongorán kíséri: P. Karácsonyi István.
8. Anyám keze. Költmény, irta: Dsida Jenő, szavaltja Buschiné Scheidl Gizzi.
9. Mária-dal és Hiszok a szeretet gyözelemében, dr. Prohászka Ottokár megzenésített költménye, Énekli a Katolikus Leányklub, vezényel P. Mezey Tibor.

Belépési díj adóval együtt 27 lei. Jegyek kaphatók elővételben pénteken és szombaton — csak délután a Vasárnap kiadóhivatalában, az előadás estéjén pedig a pénztárnál.

— MEGNYILT A MAGYAR NÉPKÖZÖSSÉG DÉVAI ÉS HUNYADMEGYEI TAGOZATÁNAK NÉPIRODAJA. A Magyar Népközösség dévai és hunyadmegyei tagozatának népirodája Déván, Regele Carol II-ucca 1. szám alatt megnyílt. Az iroda a hunyadmegyei magyarság rendelkezésére áll, minden jogos ügyben. A megye lakossága nagy örömmel fogadta a népiroda megnyitását, mert ez a szerv tartja a kapcsolatot a Népközösség központja és a népközösségi tagok között.

— Rendőrségi hírek. Az elmúlt éjszaka folyamán betörők jártak Muresan Petruné, Matarilior-ucca 25. szám alatti lakásában. Az ismeretlen tettesek különböző ingóságokat vittek magukkal. — Az egyik aradi rendőrszem koldulásra érte Barbu Petru cigánytelepi lakost, akit a rendőrségre kísért. A kéregetőről megállapítást nyert, hogy koldulásért már elítélték, de büntetését nem töltötte ki. Barbu Petrut az ügyészségre kísérték.

— A királyi újról közöl Edelsheim-Gyulay Ella tolvábol nagyon sok képpel illusztrált riportot a Film, Színház, Irodalom új száma. Horthy István és ifjú feleségének afrikai utjáról és a longchamps-i lövészgyőzelmeikről készítette a színházi válságról. Egyed Zoltán színházi levele és Hollywoodi regény-folytatása. Lömörös megkritika, villámlexikon Hollywood sztárjairól, rengeteg kép, ötlet, népszerű és tartalmas rovatok teszik gazdaggá a Film, Színház, Irodalom új számát, amely 32 nagy oldalon, mély nyomással jelent meg és ára csak 10 lei. Mutaatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-ut 45.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

ANGEL gyógyszerész, Piata Catedralei 16.
OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg-Maria 16
KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărăsesti 68

SPORT KÖZLÖNY

Marinescu Gabriel:

„A sportbeli kapcsolatokon kívül baráti kapcsolatokat is akarunk teremteni a magyar labdarugással“

Az FRFA elnökének nyilatkozata a budapesti mérkőzés után

Budapest. A magyar-román Duna-kupa-mérkőzésekről a Nemzeti Sport többek között a következőket írja:

— Jó a megerősített román védelem. A két hátvéd emberfeletti munkát végzett. Legtöbbször sikeresen rombolták szét a magyar támadásokat. Nekünk Lengyel tetszett valamivel jobban. Davidnak rengeteg dolga akadt. Józsem, jól helyezkedő kapus, labdafogása is kifogástalan. A fedezetsor is szintén csaknem állandóan védekezésre szorult. Vintila a legjobb, alig maradt mögötte Juhász. Demetrowici szürkébb volt. A csatársor nem sokat mutatott, csak Bindea és Barátky jelentett néha veszélyt a magyar kapura, egyébként nem sokat mutattak. A két összekötő jól kezeli a labdát, de csak „gurigáznak“, Popescu alig vétette észre magát.

Popovics bíró jól vezette a mérkőzést. A magyar csapat legjobbjai Sárosi III., Dudás, Király és Sárosi dr. voltak.

A bucarestii játékról mindenki megbotránkozva beszél és ír. Magyar ember szegyenkezett a magyar csapat játéka láttán — írja a Nemzeti Sport. — Teljesen tehetetlenül játszott ez a csapat, taktikához nem ért, rutinja nincs, technikai készsége nulla, játékindiganciája pedig oly kevés, hogy nem tudja megérteni az angol rendszer lényegét. — A román csapatból Bodola és Ploesteanu fényes teljesítményt nyújtott. Most derült ki, hogy ezt a két összekötőt kellett volna Budapestre vinni.

Bindea, az „olajozott villám“

A keddi nemzetközi mérkőzésre régen látott, szép számu közönség gyűlt össze a temesvári Electricapályán. Miközben a Kínizi és a Ripensia tartalék-együttese vergődtek a játékeren, egymásután futottak be az aradi autók a zsúfolásig telt villamosok, melyek ugyancsak ontották az aradiakat. Régen volt csemege egy-egy nemzetközi találkozó és vidéken lakóknak valóban ritkán van benne része. Így tehát a gondolat volt még féltünetesen is megrendezni, mert ráfizetni a mérkőzésre nem lehetett, igaz, hogy sok kereset sem maradt. Az első tudósítások 6000 nézőt lefektettek, számszerű adatokból kitűnt, hogy mindössze körülbelül négyezren húzódtak meg a drót, kerítés körül és csupán 2700 volt a fizető! A bruttó bevétel alig haladta meg a 120.000 leit, de ez azért nem jelentett ráfizetést!

Sajnos, az aradi látékosok nem voltak a pályán olyan szép számmal, mint az aradi nézők. Szaniszló és Silvác játszott a csapatban, tegyük mindjárt hozzá, hogy elég gyengén... Nem voltak azonban teljesen okai a gyenge szereplésnek, enyhítő körülmények tudhatók be az együttes széteső játéka, az, hogy gyenge taktikai előkészítésben részesültek, hogy rem értették meg egymást, hogy Silvác egész éjszaka utazott mérkőzés előtt. Buceurestiből Temesvárra és hogy ha már sikerült Szaniszlóknak előretörnie, akkor nem volt kinek adja a labdát, mert a csatársor tagjai csak az ellenfél fedezetét mögött voltak láthatók. Attól függetlenül, hogy formán kívül voltak az aradiak, nem ércemelték meg a közönség „Arad — marad“ és „kiszállítani az aradiakat“ közbeszórássait, mert a többiek sem voltak jobbak...

Amikor a magyar csapat a pályára vonult és háromszorosan „Eljen“-nel üdvözölte a közönséget, a válasz hosszantartó, udvarias taps volt. Egyébként a közönség mindvégig rendkívül sportszerűen viselkedett, egyformán részeseitette tapsban mindkét csapat játékosát, vagy akcióját, ha megérdemelte. Bindea az ő szokott légeskedésével teremtett kinos helyzetet, ami okot adott volna a közönség hangulatának kirobantására, de ha a játékos nincsen tisztában, hogy mit jelent egy nemzetközi mérkőzés, a közönség mindenere tudta, hogy a jelenetet kizárólag a kistermetű labdarúgás tul-temperamentumossága okozta.

Bindea pontosan a nálánál két fejjel magasabb Kyszelyivel kezdett ki, akit bokán rugott és a lúgoszláv bíró noteszében örökítette meg a lefektetett játékos nevét. Hasonló sorsra jutott még Szendrői, a magyar csapat középcsatára és Kotormány is, de állítólag a mérkőzés utáni közösvacsorán a játékosok a labdarúgóknak átnyújtotta a noteszának azt a lapját, amelyre feljegyezte nevüket...

Bindeának az utóbbi időben híre nagyobb, mint prima. Annak ellenére, hogy nem sok hasznosat vég-

Dr. Buteanu Aurel, az U elnöke, a mérkőzés végén így kiáltott fel:

— Tiltsakozom, ez nem a magyar B-válogatot!

Fábán József magyar szövetségi kapitány vereségét így menti: Két szenzációs összekötő vert meg minket. Európa legjobb összekötői.

A nyilatkozatokból és kritikákból megállapítható, hogy a szövetségi kapitányok mindkét részről hibáztak. Elsősorban a magyar B. csapat kapitánva, aki megérdemli a „fejvétel“ rendkívül súlyos bakklövéséért, de nagyot hibázott dr. V. Economu kapitány is Bodola és Ploesteanu kihagyásával az A-csapatból, ami esetleg egy szenzációs sikertől fosztotta meg a román labdarugást. Mindenestre rendkívül örvendetes az, hogy a sportszerűség minden vonalon győzött, amit Gabriel Marinescu szövetségi elnök Budapesten adott alábbi nyilatkozata is bizonyít:

— Nagyon tetszett a fair, sportszerű küzdelem. Győzött a jobbik csapat. Örömmel szolgál, hogy semmiféle „kilengés“ sem zavarta meg a játékot. A magyar közönség nemcsak sportszerűen, de határozottan baráti módon fogadta csapatunkat. Elhatároztuk, hogy nemcsak sportbeli, de baráti kapcsolatokat is létesítünk a magyar labdarugással. Hálásan köszönjük ezt a fogadtatást a magyar közönségnek és a sajtónak. Kötelességünknek tartjuk ezt a fogadtatást Buceurestiben hasonlóval viszonzni.

zett, egy gólt rugott és ezért az egyik védő el sem mozdult közeléből. Amikor mérkőzés után a „Hungaria“-felirású tréningruhában távoztak a magyar lárekosok, Bindea „öröme“ megkérdezte a csapatkapitányt:

— Az „olajozott villámot“, jól tartottam, remélem?

Olajozott villámnak nevezik maguk között az aradi szélsők, aki annyi védőjátékosnak okozott már kellemetlen perceket.

A nemzetközi mérkőzés két legszebb lelete volt a magyar kapus pompás vetődése az első félidőben, amikor levegőben uszva és hátrafelé vetődve húzta le a labdát és amikor Tóth III., a magyar balszélső egy már kornervonalon túl levő labdát visszafejelt. hogy Szendrői a futás után gólba vághatta. A legerdekesebb leletek közé tartozott, amikor ott pattogzott a labda Pavlovics kapuja előtt és a kintülő válogatott kapus egymásután négy lövést tett ártalmatlanná.

Mindent egybevéve: izgalmas, változatos és szép játékot láthattunk a néző, bár a második félidőben mindkét csapat sokkal gyengébb teljesítményt nyújtott, mint a játék kezdetén.

Ezen a héten eldőlhet a magyar bajnokság elsősége

Budapest, Magyarországon ezen a héten két bajnoki forduló is bonyolítanak le és pedig csütörtökön és vasárnap. Ugy a csütörtöki, mint a vasárnapi forduló érdekes mérkőzéseket tartalmaz, közülük vasárnap kerül lebonyolításra az Ujpest—Hungária rangadó is. A két forduló műsora a következő:

Csütörtök: Gamma—Ujpest, Elektromos—Szeged, Hungária—Szolnok, Taxisok—Törekvés, Kassa—Ferencváros, Kispest—Haladás.

Vasárnap: Ujpest—Hungária, Ferencváros—Törekvés, Gamma—Taxisok, Szolnok—Kispest, Szeged—Bocskaj, Hajadás—Elektromos.

O AZ OLASZ BAJNOKSÁGBAN az Ambrosiana már bajnoknak tekinthető, miután a Bologna ismét pontot veszített. Az eredmények: Venezia—Juventus 1:1, Napoli—Bologna 1:1, Liguria—Novara 1:0, Ambrosiana—Lazio 4:0, Roma—Milano 3:1, Genova—Triestina 1:0, Modena—Fiorentina 3:0, Torino—Bari 2:2. Az élcsoportban ez a helyzet: Ambrosiana 42, Bologna 38, Genova 33, Juventus 32, Lazio 31, Torino 31 pont.

Férfigyengeség

kezelendő az OKASA“ külföldi hormonos készítménnyel, Dr. Lahusen utasításai szerint. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban. Kás doboz 350 lejért, nagy doboz 650 lejért szállít vidékre utánvét ellenében Dr. Cuci gyógyszerára Buceurest, Calea Victoriei Nr. 33. (Frascați-palota). Kivánságára gazdagon illusztrált fevilágosító brosúrát küld díjmentesen, zárt borítékban, minden felírt személynek NIFAR“ S. A. R. Serviciul Stiințific AE. Buceuresti, Str. Maria Rosețti 47.

O KÜLVONVONAT INDUL A RIPENSIA—AMEFA MÉRKŐZÉSRE. A vasárnapi temesvári Ripensia—AMEFA mérkőzés iránt hatalmas érdeklődés mutatkozik, mert ez az összecsapás sorsdöntő lehet az aradi pirok-fekéekre. Ha ugyanaz az AMEFA ezen a mérkőzésen pontot szerez, úgy biztosíthatja helyét az A) ligában. Az oda-vissza utazásra szóló vífeldij személyenként 120 lei és ajánlatos minél előbb jelentkezni a külvonatra, mert csak korlátozott számú jelentkezés fogadható el és pénteken túl már nem tarthatók fenn a helyek. Jelentkezni Markovits Sándor szállítócégnél, Bakács Béla fehérnemű üzletében (Str. Eminescu 30). A jelentkezők hozzák magukkal személyazonosság igazolványaikat is.

O ROMANIA TÖRVIVÓBAJNOKSÁGAI. Buceurestben rendezték meg. A férfi bajnokságot tíz versenyző közül a bucarestii Grieg Neculea nyerte. Második helyezett a nagyváradi Szathmáry lett. Grieg harmadszor nyerte az országos bajnokságot. Közlelbbi részletek még nem érkeztek.

TEKESPORT

HATOS CSAPATOK JATSIKAZAK JÖVÖBÉN A CSAPATBAJNOKSÁGBAN. A tekeszövetség megküldte az aradi tekekörzetnek a jövőbeni bajnoki mérkőzések tervezését és szabályait, melyek egy sereg érdekes újításat visznek bele, úgy az egyéni, mint a csapatbajnokságok lebonyolítási módjereibe.

A csapatbajnokságokat jövőben hatos csapatok részvételével bonyolítják le és az egyesületek megszűszeszerinti számú csapatot nevezhetnek be részvételre, I, II, III, IV, stb. megjelölés mellett. Ezzel tehát a B. csoport bajnokság megrendezése feleslegessé válik. Előreláthatólag minden egyesületünk két-három csapattal fog startolni, így a csapatbajnokságban 20 körüli csapat fog küzdeni. Érdekes a mérkőzések technikai lebonyolítási terve is, mert a hatos csapatok bár az eddig is szokásos négy menében bonyolítják le a mérkőzéseket, az első és harmadik menében játszanak csak vörző fásra, míg a második és negyedik menében minden játékos, minden dobását rejbe eszközli, vagyis minden játékos minden dobása után állítás készül. Érdekes még az a rendelkezés is, hogy míg az első és harmadik menében a csapat tagjai egymás után dobznak, addig a páros számú menetekben a két csapat tagjai felváltva eszközlik dobásaikat, vagyis az X. csapat első embere után az Y. csapat első embere következik dobásra és így tovább.

Az egyéni bajnokságban a kerületi bajnokságok résztvevői — melyeket az egyesületek által kijelölt három-három kiválasztott részvevővel bonyolítanak le — háromszor 12 dobásos kísérletet tesznek tarolásra, míg az országos bajnokságban kötszeres 27 dobásos kísérlet történik egy-egy fásra történő 3—3 dobással. Itt ellentmondás látszik a szabályokban, mely még tisztázásra szorul.

A körzet tanácsa a szabályokat sokszorosítás után az egyesületek rendelkezésére bocsátja és a legközelebbi ülése a tanácságok és egyesületi képviselők jelenlétében megvitatta, a homályos pontokat megvilágítja.

A TRANSILVANIA EGYÉNI ÉS CSAPATVERSENYE, mint már megírjuk szombaton este 8 órakor veszi kezdetét a Münich-vendéglov verseny pályáján, majd vasárnap reggel 9 óráig este 9 óráig tart. Az egyéni versenyek Bimbola módszer szerint kerülnek lebonyolításra és a versenyzők már három találatt eseten is értékes tárgyat nyerhetnek, míg a hat találatt jelentő tombola nyeremények nagy értékű tiszteletdíjak lesznek. A csapatversenyek hatos csapata nyertek kiírást, tehát mód van rá, hogy egyesületeink legjobb játékosait szerepeltessék. A hétfői napon megejtett időbeosztás szerint a csapatok a következő időpontban játszik le mérkőzéseiket, a három értékes tiszteletdíjért: Szombat este 8.30-kor Metalurgist, 9.30-kor CAA, vasárnap d. e. 11-kor Trico.

F. VAS BORISKA vasárnap, május 26-án d. u. 4 órakor Hamupipőke meséjét, 5 képen, a Kulturpalota nagytermében. Jegyek Sándor könyvkereskedésben kaphatók mutatja be nagyszabású torna és táncvizsga keretében a

10-11.30-kor Prieteni, d. u. 4-kor Transilvânia, 6-kor Fortuna és 8-kor Infratirea.

TIZ ÉVES FENNALLASÁNAK JUBILEUMAT ÜNNEPLI AZ INFRATIREA június 1-én, melynek megünneplésére két napos jubiláris tekeversenyt rendez, az aradi csapatok és esetleg más városbeli csapatok bevonásával. A június 1. és 2-án, jövő szombat és vasárnap lefolyó verseny programján, női és férfi tombolaverseny, továbbá hatos csapatverseny szerepel. A jubiláris verseny Nagy Béla vendéglő versenypályáján nyer lebonyolítást.

PRIETENI—METALURGISTUL EMLÉK-ZASZLÓ MÉRKŐZÉSEKET bonyolít le a két egyesület május 26-án és június 2-án két vasárnapon.

A csapatok minél intenzívebb foglalkoztatását célzó mérkőzések első fordulója most vasárnap bonyolódik le, mikor is az A) csapatok a Metal-pályán, a B) csapatok pedig ugyanakkor a Prieteni-pályán játszott mérkőzéseiket, a következő vasárnap látványos pályacsere történik. A mérkőzések famennyiségre mennek, úgy az A) mint a B) csapatok között és a több fát elért csapat nyeri el a pompás selyem emlékszázalókat.

A levegő szörnyei

Milyen repülőgépet használnak a szembenálló felek

A La Belle France francia heftlapban cikk jelent meg René Michel, francia repülésügyi szakértő tollából. A francia szakértő érdekesen ismerteti a szembenálló felek repülőgépeit.

Franciaország a világháború végén közel tizenkétezer repülőgéppel rendelkezett. Ezenkívül még ezer gépet szállított szövetségeseinek is. Azóta ennek a hatalmas repülőparknak a harci értéke szinte a semmivel lett egyenlővé.

A technika rohamos haladása következtében a világháborúban használt repülőgépek gyermekjátékszerűnek tűnnek fel a mostani háború hat-hatszáz kilométeres sebességgel száguldó acélszörnyeivel szemben.

A modern légi háborúban három fajta repülőgépet használnak; vadász- és bombázó repülőgépeket. A világháborúban ezt a fejlesztést még nem ismerik. Ugyanazokat a gépeket használták minden célra, természetesen éppen ezért egyik feladatuknak sem tudtak tökéletesen eleget tenni. Ma már pontosan ki vannak alakulva a különböző repülőgéptípusok, amelyeket kizárólag a meghatározott célra használnak fel. A repülőgéptípusok legnagyobb kérdése a sebesség.

A szembenálló felek igyekeznek lehetőleg minél gyorsabb, könnyebben irányítható és nagyobb harci értékkel rendelkező gépeket előállítani.

A németek legismertebb hadirepülőgépe a Messerschmiedt 109, és a Heinkel, amelyek óránként 770 kilométernyi utat tudnak megtenni. Ennek megfelelő körülből az angol Spitfire-gép.

A németek az újabb típust is szolgálatba állították. A Messerschmiedt 110-et, amelyik kétmotoros biplán és rendkívül változatos módon felhasználható repülőgép.

Használják vadászrepülőgépek, gyalogság elleni harcra és csapatszámító gépnek. Rendkívül erősen fel van szerelve.

Két husz milliméteres ágyúja és négy gépfegyvere van, melyek közül kettő a menetiránnyal ellenkező irányba van beállítva.

Ennek megfelelő a franciáknál a Breguet 690., az angoloknál a Boulton és Hawer, Rolls-Royce motorral felszerelt vadászgépek. Ezeknek a gépeknek az óránkénti sebessége mintegy száz kilométer. Egy új hatalmas német harci repülőgéptípus a

Focke-Wulf 198, amelyet hatalmas ezerháromszázhatvan lóerős motor hajt. Ennek megfelelője a szövetségeseknél a Dewoitine 520 és a Cuniis.

A franciák legjobb felderítő repülőgéptípusa a Potez 63. Ezekkel a gépekkel sok felderítő repülést végeztek Németország belsejében és fényképfelvételre is készítettek. A felvételek a terep valamennyi részletét magába foglalják s az állomáshelyre való visszaérkezése után azonnal előhívják a felvételeket. Ezek a francia felderítő repülőgépek, amelyek nincsenek harcra berendezkedve, szinte kizárólag csak rendkívüli gyorsasággal védekezhetnek.

A németek legnagyobb repülőgéptípusa a Dornier bombavető gép. Annak idején ezekkel a gépekkel helyezték el az Északi-tengeren a mágneses aknákat.

A háború egyik veszedelmes eszköze a nyílt városok bombázása. A városok bombázásának első sorban nem hadászati, hanem erkölcsi jelentősége van.

A városok ellen támadó repülőgépek igen nagy veszélynek vannak kitéve, mert természetesen a légvédelmi tűzérés és a védő vadászgépek mindent elkövetnek a támadás elhárítására. A világháború alatt például — statisztika szerint — egy negyven repülőgépből álló osztagból, melynek célja London bombázása volt, csak huszonhat érte el célját. A világháború óta jelentékenyen fokozódott a légvédelmi készültség is.

Már a világháború alatt is nagymértékben fokozódott a légvédelmi tűzérés célzasi biztonsága: 1915-ben még 11.588 lövedékre volt szüksége egy német légharító osztagnak arra, hogy eltaláljon egy ellenséges repülőgépet, 1918-ban már csak 5040 lövedékre. Természetesen a világháború befejezése óta jelentékenyen javult a légvédelmi tűzérés felkészültsége.

Egy négy millió lakosu város elpusztításához öt millió tonna bombára volna szükség. Ehhez körülbelül kétezeröttszáz-háromezer repülőgépre van szükség, számításba véve az ellenség védekezését, ami körülbelül harminc százalékát elpusztítaná a támadó repülő flottának, 5400 repülőgépet kellene utának indítani.

Ezenkívül még számításba kellene venni ezeröttszáz segédgépet is. Egy ilyen hatalmas támadó akcióban hat ezer repülőgépet kellene tehát kockáztatni.

Kiütések az arcon

Cadum kenőcs megszünteti a kiütéseket és eltüntetli őket. Utánuk a bőr sima és egészséges marad. Felülmulhatatlan a bőr minden viszketése és irritációja esetén. Sok szenvedésnek veheti elejét, ha Cadum kenőcsöt idejében használ kiütés, pattanás, ótvár, rüh, bőrhámlás, aranyér, csalánkiütés, sömör sebek és rovarcsípések ellen.

„Mussolini”

Megjelent magyar nyelvű Giorgio Pini híres Mussolini-életrajza

Az utóbbi napokban a könyvkereskedések kirakataiban egy új könyv kelti figyelmünket. A címlapján a Duce fényképe van, amin szónoklatot tart. Kiülve senkit sem látunk a képen, de érezzük, hogy a mozgékony kezét a fölé nyitott szája százezres tömegek elragadtatói üllongása közben ökökérték meg. Alatta csak ez a szó áll: „Mussolini”. Amilyen sugesztív erővel hat a könyv külseje éppen olyan feledhetetlen benyomást számunkra ennek a könyvnek az elolvasása. Most jelen meg a nagyváradi „Magyar Lapok” kiadásában Giorgio Pini híres Mussolini-életrajza s 236 oldalon keresztül, élvezetes stílusban, ököletes képet alkot a Duce életéről működéséről és egész Európára tett hatásáról. Történelmi érdekességül fényképek sorozata teszi változatossá a nagy gondolat megírt művet. Elolvasása nélkül nem alkothatunk magunknak tökéletes képet korunknak e hatalmas egyéniségéről, sem a körülöttünk forrongó eseményekről. Világosan meglátni benne elgondolásait, terveit, de felsorakoznak előttünk az elért eredmények is. A maguk szédületes arányaiában mutatják, hogy egy szavars, véres korszakban, az arasznyi lény porázán is alkotott nagyot és maradandót az, akit a kifürkészhetetlen sors kiválasztott s odanyújtotta neki a vezéri pálcát. A gyermekek és az ifjakor szenvedésaitól kezdve, végigkíséri a könyv Mussolini egész életét s befejező mondatai már belevezet a nyugati fronton megindult tankok dübörgésébe. (z. l.)

Arvizveszély Oradeán

Nagyváradról jelentik: Két nap óta — amin már megirtuk, — állandó izgalomban tartja a város külső részeinek és telepeinek lakosságát a Körös és a Pece fenyegető áradása. A megáradt Körös hétfőről keddre virradó éjszaka már elöntötte a Stark ideglagyrát és a Weiss-telepet is. Több házból ideiglenesen kiköltöztették a lakókat a többi, Körös mentén elterülő telepek lakossága egyelőre védve van, mert a hatóságok megtették a kellő óvintézkedéseket. Kedden kora reggel egy század katonáság ment ki a veszélyeztetett területre és folyamammernökök irányítása mellett megfeszített erővel dolgoznak a védőgátak építésén. A krumpj-földön, a Turda-uccát is részben elöntötte az árvíz. A sörgyár feje vezető uttesten is megszakadt a forgalom. A Pece mellett levő kertek, ingatlanok viz alatt állnak.

Félórai türelmi idő az üzletzárásnál

Bucurestből jelentik: A munkaügyi minisztérium nagyjelentőségű rendelete adott ki, amelyet bizonyára örömmel fogadnak az összes kereskedők. Ismeretes ugyanis, hogy a vevőközönség éppen az esti zárás utolsó negyedórájában szokta az üzleteket vásárlás céljából felkeresni és sokszor a kereskedő és az üzlet személyzete a legteljesebb erőfeszítéssel sem tudja a vevőket olyan gyorsan kiszolgálni, hogy pontosan a záróra bekövetkezésekor már minden vevő kívánságát teljesíthesse. Ebből azután sok zavar származott a múltban. Egyes túlbuzgó hatóságok ilyenkor ilyenkor vajossággal rácsapnak a kereskedőre, megállapították, hogy a zárórát néhány perccel nulléjé és máris felvetették a kihágási jegyzőkönyvet. A kereskedő azonban mégsem dobhatja ki az üzletből a vevőket. Bucurestii jelentés szerint ezt a helyzetet orvosolja a munkaügyi miniszter mostani rendelete, amely úgy intézkedik, hogy az üzlet számára a megállapított zárórán túl félórát hosszabbítást engedélyez abból a célból, hogy az üzletben lévő vevőket kiszolgálhassák. Kihágási jegyzőkönyvet tehát csak a félóra ürelmi idő letelével szabad felvenni.

Ma, csütörtökön este:

A „Sárga csikó”, a népszínmű-irodalom gyöngye, olcsó helyárrakkal

Népelőadás keretében kerül színre a gyönyörű népszínmű. — Holnap a „Mégis szép az élet” premierje

Hosszú évek után első ízben kerül ma este népszínmű a színház műsorára. A nagy sikerrel vendégszereplő, kitűnő brassó-marosvásárhelyi társulat a magyar közönség régi óhajának tesz eleget azzal, hogy ma, csütörtök este népszínműt mutat be a legzesebb és legörökéletűbb magyar népszínművel, a „Sárga csikó”. Ez a remek népszínmű a kitűnő színészgárda előadásában tökéletesen érvényesül, ize, zamatja, légtöme, humora emberi hangja és nem utolsósorban muzsikája, egy élvezets eladás biztonsága lesz a „Sárga csikó” népi előadásban, igen olcsó helyárrakkal kerül színre.

Pénteken este ismét operettjelenésor mutat be a kitűnő társulat. A szímet egyik legremekesebb operettje, a „Mégis szép az élet” premierje lesz. Főszerepekben a társulat legjobb erőivel. Szombaton délután (közki-vánatra) a „Pusztai szerenád”, olcsó helyárrakkal, míg este 9 órakor a „Mégis szép az élet” operettjelenés képezi a műsort. Szabadkay József társulata utolsó elő-

adásait — visszavonhatatlanul — vasárnap tartja. A bucsuelőadások iránt általános az érdeklődés és ezért ajánlatos a jegyekről előre gondoskodni.

A színház heti műsora:

CSÜTÖRTÖKÖN este 9 órakor: „Sárga csikó” népszínmű, népelőadás, igen olcsó helyárrakkal.

PÉNTEKEN este 9 órakor: „Mégis csak szép az élet” operett, bemutató előadás.

SZOMBATON délután 5 órakor: (közki-vánatra) „Pusztai szerenád”, olcsó helyárrakkal.

SZOMBATON este 9 órakor: „Mégis csak szép az élet” operett.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Fontos határozatokat hoznak a Duna Bizottság most folyó ülészekán

Röviden már beszámoltunk róla, hogy Galatiban megkezdte tárgyalásait az Európai Duna Bizottság. Az ülészekon Houpeurt mérnök francia kiküldött elnököl. A megnyitó ülésen az elnökön kívül a következő kiküldöttek vettek részt: Douglas Keane Anglia meghatalmazott minisztere, R. D. Macrae Anglia galati-i konzulja, Guglielmo Silenzi olasz meghatalmazott miniszter, O. Nardi galati-i olasz konzul, V. Pella román meghatalmazott miniszter, Ernest Rossi román meghatalmazott és E. Thilly a bizottság főtitkára. Dr. G. Martzlius német kiküldött az elmúlt éjszaka folyamán érkezett meg Galatiba.

A bizottság első ülésén a mérnökök szakértői jelentését hallgatták meg a sulina helyzetéről. Ez a jelentés ismerteti a Sulina-csatorna jelenlegi hajózási lehetőségeit és azt a javaslatot terjeszti

elő, hogy a hajózás biztosítása érdekében a Duna torkolatának Si. Gheorghe, vagy Chilia ágán új csatornát építsenek. A megoldás fölött a tanácskozásokat a bizottság legközelebbi ülésén folytatják.

Szerdán a bizottság tagjai a mérnökszakértőkkel együtt Sulinára utaztak, ahol a helyszínen tanulmányozzák a helyzetet. A bizottság megállapításait, illetve javaslatait a román állam illetékes tényezői elé terjesztik és az állam a bizottsággal együttműködve igyekszik majd biztosítani a zavartalan dunai hajózást. A tárgyalások során egyébként fontos határozatokat hoznak a Duna-mentén elterülő román kikötők helyzetével illetve az ezeken a kikötőkön át történő hajózással kapcsolatban. A bizottság tárgyalásai e hó 29-én fejeződnek be.

Egységes „integrál” kenyér bevezetésének tervét vetette fel egy bucuresti-i lap

Szakértők szerint legfeljebb 280.000 vagon lesz az idei búzatermés

A bucuresti „Curentul” című lap legutóbbi számában felveti azt az ötletet, hogy a jelenlegi helyzetre való tekintettel nem lenne helyes egységes, úgynevezett „integrál” kenyér bevezetése az ország egész területén, mint ahogyan az más államokban már meg is történt. A kérdéssel kapcsolatban nyilatkozott I. Tatos, a bucuresti mezőgazdasági akadémia tanára, aki kijelentette, hogy abban az esetben, ha az idei búzatermés normálisan alakul, vagyis a rendkívüli rossz időjárás nem befolyásolja a termést, nincs szükség „integrál” kenyér bevezetésére.

A nyilatkozat szerint a felfokozott kivitel ellenére a tavalyi termésből még 40 ezer vagon tartalék maradt. Abban az esetben, ha az időjárás nem alakul kedvezőlenül, az idei búzatermés legfeljebb 260—280.000 vagon között mozoghat. I. Tatos annak a véleményének adott kifejezést, hogy az „integrál” lisztből készülő kenyér drágább lenne, mint a jelenlegi fekete kenyér, úgy hogy már csak ezért is megfontolás tárgyává kell tenni a kérdést, mielőtt az egységes kenyér bevezetését elhatároznák.

Megállapították a németek által elfoglalt területekre az ellenséges államok valutájának árfolyamát

Berlini jelentés szerint három milliárd márka értékben hiteljegyeket bocsátottak ki és ezeket a németek által elfoglalt területeken használják fel. Ezeknek a hiteljegyeknek viszonylatában az ellenséges valuták árfolyamát a következőképpen állapították meg:

Hollandiában egy forint árfolyama 1.50 német márka, Belgiumban 1 frank árfolyama 0.10 márka, Luxemburgban egy frank értéke 0.10 márka, Franciaországban 1 frank értéke 0.05 márka.

Belgiumban és Hollandiában az árfolyamot felemelték, hogy a belga és holland lakosságnak kedvezzenek. Luxemburgban a kikerekítés érdekében az árfolyamot csökkenteni kellett, míg Franciaországban az említett árfolyam a hivatalos árfolyamnak felel meg.

— MEG NÉHÁNY NAPIG TARTANAK A ROMÁN-TÖRÖK GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK. Mint már jelentettük, a külkereskedelmi miniszteriumban megkezdődtek a román-török gazdasági egyezmény módosítását célzó tárgyalások. Ezek a megbeszélések Bucuresti-i jelentés szerint még néhány napot vesznek igénybe.

— TÁRGYALÁSOK INDULNAK A DANIAVAL ÉS HOLLANDIAVAL VALÓ KERESKEDELMI FORGALOM LEBONYOLÍTÁSÁRÓL. Dániának és Hollandiának teljes mértékben német uralom alá való kerülése felveti az említett két országgal való kereskedelmi forgalom problémáját. Románia a két állam közül különösen Hollandiával állott élénk kereskedelmi kapcsolatban és egyes rendelkezések jelenleg a lebonyolítás állapotában vannak. Bucuresti jelentés szerint az érdekeltek tanulmányozás tárgyává teszik az újonnan előállított helyzetet és minden vajszínűség szerrint rövidesen sikerül megtalálniuk a kielégítő megoldást.

— EMELKEDIK EURÓPA CUKORRÉPÁTERMELESE. Genfi jelentés szerint Európa cukorrépa-termelése a Szovjetuniót kivéve, az 1939—40. években 7.3 millió tonna lesz, vagyis 14.3 százalékkal több, mint az előző évben. Országunkot is beleértve a termés közel 10 millió tonna lesz. Románia múlt évi cukortermése 14.096 vagon volt.

— ÚJ MEZŐGAZDASÁGI ADÓ GÖRÖGORSZÁGBAN. Athéni jelentés szerint Görögországban új mezőgazdasági adót vezettek be. Eszerint a búzára, rozsrá és gyaporra, ezek értékét alapul véve 2 százalékos adót vezettek be. Ezeknek kívül más mezőgazdasági termékekre is legfeljebb 2 százalékos adót vesznek ki. Az új adó kisérletképpen három évig marad érvényben annak megállapítása végett, hogy pótolhatja-e a földbirtokra kivetett eddigi adót.

Ezenül csak az export arányában lehet Magyarországból importálni

Kolozsvárról jelentik: A nemrégiben megkötött román-magyar gazdasági egyezmény keretében új árukontingenseket állapítottak meg. Az egyezmény a kiegészítő felhalmozódásának megakadályozása végett elvont leszókezi, hogy az exportált áruk ellenértékét megfélelő árubehozatal után kell kiegyenlíteni. A két ország között a külkereskedelmi forgalom elsősorban a nyersanyagok és félgyártmányok kicserélésén alapszik, azonban Magyarország készáru is exportálhat Romániába, a megállapított kontingenseken felül.

Az egyezmény értelmében Románia épp úgy, mint a múltban, petroleumtermékeket, fűrészarút, tűziját, állati termékeket szállít Magyarországnak, ahonnan vaslemez, kereskedelmi vasat, abroncsvasat, gépjárműcikket, vegyipari anyagokat és műszaki cikket hoz be. Magyarországból importálni csak az export arányában lehet.

— A Consum legújabb száma a jubiláris év keretében a papírpap háborúutáni fejlődését ismerteti. Közli a Consum legújabb száma a készülő új adóamnestiátörvény alapelveit. A főbb cikkek címei a következők: Az árucseréforralom kiegyenlítésén épül fel az új román-magyar gazdasági egyezmény. A betéti tőke fejlesztésének előfeltétele a kihelyezési kamat felülvizsgálása. A kolozsvári Villamosmű forgalma 35 százalékkal emelkedett, iszta nyeresége csökkent az elmúlt tíz esztendőben. A Román Telefontársaság félmilliárd lelei felértékelté investícióit. Az ecetgyárosok országos szindikátust alapítottak Bucurestiben. A Standard telefon- és rádiógyár husz százalékos rentabilitás mellett hat százalékos osztalékokat fizet. Külkereskedelmi mérlegünk két és félmilliárd lelei volt aktív az 1940. év első negyedében. Az Astra Románia, Románia legnagyobb petroleumvállalata több mint hétésszázmillió lei tiszta nyereséget mutat ki múlt évi mérlegében. Ismerteti a Consum legújabb száma a nemzetközi pénzügyek helyzetét a most bekövetkezett politikai események után. Közli a legújabb közszállítási árlejtéseket. Kérjen mutatószámot a kiadói-vatából: Cluj, Str. Reg. Maria 48.

Legkisebb emlős ragadozónk életéből

Egy ökölnyi nagyságu kis állat életéből idézek t. olvasóim elé egy mozzanatot, melyet vérengző természeténél fogva a párduchoz, bátorágánál fogva az oroszlanhoz hasonlítanánk.

Ez az állat a mi kis menyétünk.

A menyét a ragadozónk sorában a természet életében azt a helyet tölti be, amelyet a nála sokkal erősebb és nagyobb állatok képtelenek volna. Hajlékony, karcsú, kicsiny testével minden helyre odafér-közhet, óvatos, villámgyors mozgása révén, bátor és vérengző természeténél fogva ráfoghatjuk, hogy a mezei nyúlól lefelé, egy állat sem érezheti biztonságban magát tőle azon állat- és madárcsoportból ahol a természet mérlegét ő van hivatva egyensúlyban tartani. Nála nagyobb ragadozóval vívott harcában, ha ő is a vesztes fél, de gyávan meg nem adja magát.

Réme a földön és a bokrokban fészkelő madaraknak. Megtörténik vele, hogy egy nagyobb ragadozó madárral vívott éleihalálharcában is ő kerül ki győztesen még akkor is, ha a harc a madár körme között a levegőben folyik le ezzel a játékos, vidám kis teremttel. Mindenhöl jelen van ahol a természet életében előállott rendellenességet ki kell korrigálni. Az egerek legfélelmetesebb ellensége, melyek között a gyilkolásban nem ismer határt. Játékból, kedvtelésből is üldözi, pusztítja őket. Pusztítja a pockot, grgét, szembeszáll a kártevény hörcsöggel, mely harcaiból legtöbbször ő kerül ki mint győztes. Jelen van az egerek által elrejtett határban, csürökben, kotárkákban. Ha kell, türelmesen lesi az egérlyuk szájánál, mint a macska áldozatát. Kötönden uszik és ha szükséges, mászik. Elvezetett fogdossa a mezei tücsköt sáskát, szöcskéket. Láttam a földről felugrani a repülő cserebogár után, láttam, amint elfogja a mezei verebet. Szemtanuja voltam, amint egy általa elfogott egeret a dolmányos varjú tőle el akart venni és a hozzá lecsapó varjú után magasra felpattant a talajról. Láttam, amint egy siránkozva fu(k)osó mezei nyul hájáról lengrott, amelyet jól megerelt. A gazdát és a gazdaszszonyt rendre tanítja a baromfiak estéli elrendezésénél. Igaz, nem átkodik a mezeinyulók lefojásáól sem. Óvatosságra, éberségre tanítja a fécán, fogoly-és fúrjanyákat is. Vajjon ha ezen utóbbi hasznos apró vadak sorait ő, vagy a vadász puskája meg nem gyéritené, nem-e ezen hasznos apró vadak válnának a szántóvető gazdára károsak? Erre a választ megadná bármelyik gazda, aki egy ilyen jólkezelte vad-ternyesztő terület közelében gazdálkodik. Ha egy fakertézt, szőlős, vagy gyümölcsöskert-tulajdonost megkérdeznénk, hogy a nyul vagy a menyét feje fölött történő el a bírói pálcát, bizonyára a nyul lenne a vesztes fél. Hogy egy-egy tojást kilop a tojató ládából, azért ne i-eljük halálra, mert már a másik percben elfogta azt az egeret, amely a gazdasszonynak sokkal több kárt csinált a tojás értékénél. A pákosztos macska sokkal kártevényebb és mégis a diványon hever, míg a menyét féltékeny-kint van a helyén és pusztítja a gazdára nézve káros egereket és rovarokat. Több megbecsülést, több kiméletet érdemelhetne. Ok nélkül ne zaklassuk, ne pusztítsuk, mert a természetnek ő reá is szüksége van.

BIRO FAL

* Kivonat a szerző „Vadásztudományok” című kiadás előtt álló munkáiból.

UJ KÖNYV

— Thomas Mann; Lotte Weimarban. Hogy milyen műfajhoz tartozik Thomas Mann új Goethe-könyve, nehéz volna eldönteni. De talán nem is fontos. Ebben a hatalmas irodalmi műben az öregkorát élő költő és nagy szerelme, a Lotte néven az irodalomtörténetbe bevonult Chorlotte Buff kései találkozására az a szilárd mag, ami köré Thomas Mann, a világhírű író, a goethei világot, a weimari Pantheont újból felépíti és az egész goethei termékenyítő eszmekegért nagyszerű filmként a mai világ olvasóközönsége elé veti. Hogy milyen volt a goethei világ, azt a mai kor gyermeke már alig érti meg, hiszen ugyanakkor olvasó, lá, amikor egy új vízözön pusztító hullámai öntik el a lélekbeli kultúra már-már gyönyörűen kivirágzott vetését. 1940-ben visszatekinteni a Napoleon utáni időkre, 1940-ben Goethe és Schiller Weimariáról beszélni több mint anakronizmus; a legnagyobb irodalmi hőstett, amit egy nagy író végezhet, a magasabbrendű ideálokért lelkesedő emberiség azonban csodálatos olvassa Thomas Mann messzevilágító, gyönyörű regényét Lotte és Goethe, két öreg szerelmes megható találkozásából. Főnix-madárként látja új életre kelni a humanizmus elpusztíthatatlan örök gondolatát, Thomas Mann: „Lotte Weimarban”. Rózsavölgyi kiadásban, szép kiállításban és diszkótkésben 264.— lef minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Rózsavölgyi kiadások tárgyát.

Rádióműsor

— Romániai Időszámítás —

Magyaryelű hírek

18.30: Reichsender Böhmen (296,5 m. és 21 m. röv. hull.) 18.30: Reichsender Böhmen (269,8 m. és 31 m. röv. hull.) 18.50: Pozsony (298,8 m.) 19.59: Radio-Románia (364,8 m.) 20: Radio Toulouse (228,6 m. és Marseille Provence (400,5 m.) 20: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 31 m. röv. hull.) 20.55: Róma II. (244,3 m.) és Róma III (221,18 m.) 23.15: London National (261,1 m.) és GSA (49,99 m. röv. hull.) GRX (30,96 m. röv. hull.) 23.18: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 31 m. röv. hull.) Pozsony (298,8 m.) 23.48: Belgrád (437,3 m. és 49,2 m. röv. hull.) 23: Nice Paris PTI 253,2 m. és Marseille Provence (400,5 m.) 23.50: Besztercebánya (765,8 m.).

Németnyelű hírek

5.45. 7. 10. 12.30. 14. 17. és 20. Összes német adók. 20: Strasbourg (349,3 m.), Lyon PTT (463 m.), Radio Lyon (215,4 m.), Rennes (288,5 m.) és Marseille (400,5 m.). 20.40: Prága (470,2 m.). 21.30: Olasz II. (Torino) 263,2 m., Milánó 368,6 m., Génova 263,3 m. és Triest 262,3 m.). 22: GSA (49,99 m.), LRX (30,96 m.) és London National (261,1 m.) 22: Összes német adók. 22.48: Strasbourg (349,3 m.), Lyon PTT (463 m.) és Radio Lyon (215,4 m.) 23: Svájcii Aleman Adó (539,6 m.). 23.15: London (342,1 m.). 23.18: Midland Regional (296,2 m.) és North Regional (449,1 m.). 23.30: Prága (470,2 m.). 24: Berlin (356,7 m.) és Lipcse (382,2 m.) 24: Strasbourg (349,3 m.), Lyon PTT (463 m.), Radio Lyon (215,4 m.) és Rennes (288,5 m.). 0.15: Midland Regional (296,2 m.) és North Regional (449,1 m.).

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 23.

Bucuresti, Radio Románia, 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok, 12.10: Dalok, szonok és chanzottok lemezekről, 13: Dr. Lucian Galperin éneklőfűrészen játszik. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A rádiózenekar operett-részleteket ad elő. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása, 15: Különléle közlemények.
Radio Románia, 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Tudományos krónika. 19.17: Szláv zene lemezekén. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio Románia, 20: Vasile Alexandri. a költő, N. I. Herescu előadása. 20.15: Indulók operákból, lemezeken. 20.45: Em. Ciomag ismerteti a szimfonikus hangverseny programját. 20.45: Hírek. 21: A Filharmonika zenekar szimfonikus hangversenye. Valentin Cretoiu Tassian énekszámaival. 21.10: Hírek, sportközlemények. 22.10: A zene folytatása. 22.50: Részletek szláv művekből, lemezeken. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és franciául.

Budapest I. 9: Ébresztő, hanglemezek. 9.45: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.20: Időjelzés, időjárás, és vizállásjelentés. 13.30: A rádió szalonzenekara. 14.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: Harcsányi (Gizi) meséi. 16.30: Furka Jeno cigányzenekara. 17.30: Ruszinyelvi előadás. 18: Hírek. 18.15: Ugron, a székely Cs. Szabó László előadása Ugron Gáborról. 18.45: Beszkárt-zenekar. 19.45: Baromfiteremtési időszerű tanácsadó. 20.15: Hírek. 20.25: Tánclemezek. 20.35: Délibábkisasszony. Mesejáték egy felvonásban. 21.20: Sporteredmények. 21.30: Dohnányi Ernő és Telmányi Emil zongora-hegedű műsora. 22.05: Boldog szünyvadok. Somogyvári Gyula előadása. 22.15: Holéczy Akos Jazz-együttes. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények. 23.10: Toll Arpád és a Rajkók cigányzenekara muzsikál. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.25: Hanglemezek.

Budapest II. 12.10: Hanglemezek. 12.45: MAV-dalárda. 16: Országos Postászenekar. 17.35: Északi népek dalai hanglemezeiről. 19.45: Kertész Lajos énekel, szonoron kíséri K. Kain Kató. 20.15: Magyar és külföldi tánclemezek. 21: Hírek, löversenyeredmények. 21.25: Egy Jókai-regény-hős. Sötér István dr. előadása. 21.55: Weidinger Ede. szalonzenekara lát szik. 22.40: Időjárásjelentés.

Belgrád, 11: Istentisztelet. 13: Rádiózenekar. 14.50: Ilin Dusan hegedűművész. 15.20: Lemezek. 19.30: Rádiózenekar. 20.40: Népdalok. 21: Vidámság. 22: Matijevics Vojislav énekes. 23: Lemezek.

PÉNTEK, MÁJUS 24.

Bucuresti, Radio Románia, 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Könnyűzene lemezeken. 12.40: Vasile Julea zenekara. Rodica Bujor énekszámaival. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene folytatása. 14: Hírek. 14.20: Operarészletek lemezekén. 15: Különléle közlemények.

Radio Románia, 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Technikai üzenetek. 19.17: Angol zene lemezekén. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio Románia, 20: A román történelem-előtti korszak. Ion Nestor előadása. 20.15: Hegedűlemezek. 20.35: Közvetítés az Operából: Csajkovszkij: Jewgen Onegin — négyfelvonásos opera. 21.10: Hírek. 22.10: Hírek, sportközlemények. 23.15: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.40: Ébresztő, torna. 8: Hírek közlemények, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Senyei Szabó Ilona énekel. Dömötör Tibor hegedül zongorakísérettel. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás, és vizállásjelentés. 14.30: Rendőrzenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltóra. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: A rádió szalonzenekara. 18.40: Sportközlemények. 19.35: Toki Horváth Gyula cigányzenekara. 20.15: Hírek. 20.50: Az Operaház előadásának közvetítése. 1. Nilusi legenda. 2. Bajazzok. 21.20: Külügy negyedóra. 22.15: Hírek, időjárásjelentés. 23.40: A Chappy Jazz műsora. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Récz Béla cigányzenekara muszikál.

Budapest II. 19.45: Gyorsítottanfolym. 20.30: Aischylos, a tragédia atyja. Csengery János dr. egyetemi tanár előadása. 21: Hírek. 21.25: Szegedy Sándor cimbalmozik zongorakísérettel. 21.50: Egy magyar szobrászművész. Felolvasás. 22.15: Kurina Simi cigányzenekara muszikál. 23: Időjárásjelentés. 23.05: A Chappy-jazz-zenekar játszik.

Belgrád, 10.30: Istentisztelet. 13: Népdalok. 14: Lemezek. 14.05: Népies zene. 15.20: Lemezek. 18.45: Népdalok. 19.20: Tánczene. 20.40: Népies zene. 21: Kamadzsia Bepa énekesnő. 21.30: Rádiózenekar. 23: Milosevics Predrag zongoraművész. 23.30: Lemezek.

SZOMBAT, MÁJUS 25.

Bucuresti, Radio Románia, 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Operett-részletek lemezekén. 12.05: Mandolinzenekar. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: Operaáriák lemezekén. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különléle közlemények.

Radio Románia, 18: Az Országör szervezet örója. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Drámai és filmkrónika. 19.17: Régi zene lemezekén. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio Románia, Mi a humanizmus. Const. Noica előadása. 20.15: Balettzene lemezekén. 20.45: Hírek. 21: Rádióposta.

Radio Románia, 21.15: M. Busch: A harang — oratórium. A színetekben: Hírek, sportközlemények.

Bucuresti, 21.15: Tánclemezek. 22.05: Hírek, sportközlemények.

Bucuresti, Radio Chisináu, 22.15: Stabat Mater. Giovanni Carlo Maria Clari oratóriuma.

Bucuresti, Radio Románia, 23: Szórakoztató és tánc-

lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.40: Ébresztő, torna. 8: Hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Ilinczy László szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: A rádió postája. 18.45: Kissházy Sári magyar nótákat énekel, kíséri Sári Elemér és cigányzenekara. 19.45: Albert Ferenc hegedül zongorakísérettel. Paganini-művek. 20.15: Hírek. 20.25: Városismertető séta Pápan. Hang felvétel. Majd: egyházzenei hangverseny a római katolikus templomból. 21.15: Istentisztelet. Horváth-kert. Emlékezés a budai szinkorre. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Magyar és külföldi tánclemezek.

Budapest II. 18.15: S. Votiski Emil zongorázik. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 20.15: Filmdalok és jazzszámok hanglemezeiről. 21: Hírek, löversenyeredmények. 21.25: Tírr István és Kolosvitz József fuvalakettese. 21.50: A nyolcszázéves Portugália. Palzs Elemér dr. előadása. 22.15: Hanglemezek. 23: Időjárásjelentés.

Belgrád, 13: Rádiózenekar. 14: Népdalok. 14.40: Lemezek. 18.45: Népies zene. 19.20: Lemezek. 21.40: Rádiózenekar. 23: Vendéglő zene. 23.50: Tánczene.

Görögország legnagyobb ellensége

Évszázadok folyamán rengeteg tudást gyűjtöttünk össze, rengeteg eszközt találtunk a betegség ellen küzdelemre, rengeteget áldoztunk a célra, mégis a malária még ma is egyik legnagyobb — ha nem a legnagyobb — ellensége az emberiségnek. A régi időkben, amikor a kint még nem ismerték és minden betegséget Isten haragjának tulajdonítottak, a malária kétségtelenül az emberiség legnagyobb ellensége volt és több emberéletet követelt, mint bármely más betegség, akár a pestis. A régi Egyiptomot és Palesztinát is gyakran meglátogatta a csapás de bizonyos, hogy ezeknek az országoknak veszteségei elenyészően csekélyek azon áldozatokkal szemben, melyekkel a régi Hellasban járt a rettenetes vérsz. Mint a történelmi feljegyzések mutatják, Krisztus előtt az ötödik században súlyos malariajárvány tört ki Attikában és Görögország más termékeny vidékein, különösen a mocsaras vidékek középpontjában fekvő Athónban, ahonnan a hőség, ahol megtizedelte a lakosságot. Ez volt a vég kezdete. A nagy Hippokratész, a gyógyítás atyja, nagyon jól ismerhette a betegséget, mert a gyógyításáról fennmaradt feljegyzéseiben leírja a malária tipikus tüneteit és azt mondja, hogy azok az emberek, akik alacsonyán fekvő, nedves és meleg vidékeken élnek, gyenge egészségűek, energiátlanok, ellenállásra képtelenek és gyávák, nem sokáig élnek és gyermekeik közül csak keveset tudnak felnevelni. Kifejté, hogy a betegséget a mocsárvíz ivása okozza.

Ismert történetek és orvosok egész sora állítja, hogy a malária a nép erejének, alásói hatásával közvetlenül oka az ókori görög társadalmi rendszer és a hellén kultúra bukásának és elhínésének. És most kétezer évvel később Görögországot még mindig ugyanez a csapás látogatja meg. Ma már azonban nem állunk tehetetlenül a betegséggel szemben mert hatalmas fejtverők van ellene: a kint. Ennek a nagy gyógyító eszköznek segítségével sikerült a malariát legyőzni és a régi Hellas, mint a Phoenix-madár, feléledt poraiból szebben, mint valaha. A Népszövetség Maláriabizottsága megelőzésként 0,4 grammos kint napi adagot ajánl a malariaveszély hónapjai alatt, kezelésként pedig 1—1,3 gramm kint napi adagot 5—7 napig. Utókezelésre nincs szükség, miután minden visszaesés hasonló módon kezelhető.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

APRÓHIRDETÉSEK

A 99094. számú, 1939 július 18-án megjelent miniszeri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következők: módosítottan meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt tárgyak, vagy tárgyak hirdetései, fürdő és gyógyhely hirdetései szavankint 100. Egyéb apróhirdetés szavankint 20. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket az elölte ismertetendő.

ALKALMAZÁST NYER

Gyakorlatlalt rendelkező ízr. nevelő kerestetik. Str. Goldis 18. spar. 1. 2538

Perient, jólfűző szakácsnő utlázhatón frivétetik. Cim a kiadóban.

LAKÁS

Lépcsőházi, vagy kapualatti latorozatlan szoba kerestetik a központban. Cimketet ármezjelöléssel „Diszkrét” jelígere a kiadóhivatalba.

Modern garconlakás, 2 nccal szoba, előszoba, fürdőszoba, június 1-re kiadó. Bulevardul Carol 35.

Ujonnan festett, egyszobás, fürdőszobás, előszobás lakás kiadó. Str. Mircea Stănescu 12. 2541

A Gloria-pályánál kétszobás villaszerű, teljes komfortu lakás előnyösen kiadó. Bővebbet: Bul. Carol 68. 2536

Negyszobás, előszobás, fürdőszobás, modern lakás augusztus 1-re kiadó. Str. Consistorului 2. bővebbet a házfelügyelőnél. 2537

Kiadó kétszobás lakás, havi 900 leiert. Str. Mărăsesti 6. sarkon. 2454

Kétszobás, elsőemeleti garconlakás lépcsőházi bejárattal júniusra kiadó. Bővebbet a kiadóban. 2249

VÉTEL-ELADÁS

Használt, jóállapotban levő két ablak és egy átló eladó. Ióth. Str. I. Calvin 39. 2540

Egy fekete zongora sürgősen eladó. Str. Russu Sirianu 17. 2544

Fürdőkád eladó. Str. Mărăsesti 62-64. 2539

PUHA ÓLMOT VESZÜNK

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSONÖK elsőhelyi betáblázásra. MATSCHEK Ingatlanforgalmi Iroda, Arad Bul. Carol 46. (Lakás agyanott) Telefon: 26-95. 1505

ÜZLET

Modern üzlethelyiség
forgalmas helyen kiadó.
Timisoara, Biv. Carol 4.
2618

KÜLÖNFÉLEK

Harisnya szemeszedési és stoppolást legolcsóbban készít Harisnyakötőde Str. Moise Nicoară 1. 2195

CARMEN SYLVAN

(Constanta) átadunk százalékos ellenében vagy bérbe, elsőrangú, teljesen felszerelt, jó fekvésű vendéglő-penziót. — Irásbéli ajánlatokat: Apartamentul 46 Buourestii, Calea Victoriei 128/a.

Legújabb jelentéseink:

Királyi óhajra elmaradnak a június 8-i ünnepek

Bucurestiből jelentik: Ófelsége II. Carol király a következő legfelsőbb kéziratot intézte Tătărescu miniszterelnökhez:

„Kedves miniszterelnököm.

Arról értesülök, hogy a kormány megkülönböztetett fénytel kívánja megünnepelni az idei június nyolcadikát, mint uralkodásom tizedik esztendő jubileumát. Ez a terv és elhatározás mélyen megihat. A lelkiismeretes kötelességteljesítés érzetével és mély szeretettel, hazánk iránt teljes mértékű lelki elégtételt nyújt számomra az ünneplés, amelyet terveztek tanúbizonyságként egy lepergett évtized szakadatlan munkájának. Ugy vélem azonban, hogy egy a jelen körülmények mint mindenkinek minden irányu gondja nem

alkalmas azokra az ünnepi megnyilvánulásokra, amelyekre Önök terveznek és amelyek azonkívül tekintélyes költségekkel is járnak. Mindazok, akik a mai időben engem ünnepegni óhajtanak, nem tehetnek számomra tetszőbb cselekedetet, minthogy minden erejüket, izzó lendületüket és hazafiságukat a román haza megerősítésére fordítják. Köszönöm Önnek, miniszterelnök ur és egész kormányomnak, szép gondolatukat, amellyel ezeket az ünnepeket kitervezték és kérem Önöket ismételtelen, hogy tekintsenek el a tervezett ünnepek megtartásától. Ez alkalommal újból biztositom Önt, miniszterelnök ur, legteljesebb bizalmam, melyet Ön iránt érzek.

Carol II.

Weygand francia főparancsnok:

„Ha egy hónapig ellenállunk, megtettük a győzelemhez vezető ut háromnegyed részét“

Páris. (Rador.) Paul Reynaud francia miniszterelnök nyilatkozott a sajtó munkatársainak: — Találkoztam a frontról visszatért Weygand tábornokkal, aki ezeket mondotta nekem: „Teljes bizalommal vagyok a jövő iránt, ha mindenki elszántsággal teljesíti kötelességét. A lakosságot nem kell megfélemlíteni és német gépesített csapatok rohamát. Ezek a rohamok a régi lovasságok előretöréseire emlékeztetnek

és vakmerőségükért drága árat fizethetnek. A lakosság a helyén kell maradjon és folytatnia kell mindennapi munkáját. A termelés bármily arányú csökkenése a haza gyengülését jelentené. Erre vonatkozólag egyébként rendeletet adtak ki a katonai és polgári hatóságoknak. Ismétlem, ha egy hónapig ellenállunk, úgy bármilyen ideig ellenállhatunk és ezzel megtettük a győzelemhez vezető ut háromnegyed részét.

Churchill Franciaországba utazott és már vissza is tért Londonba

Londonból jelentik: Churchill miniszterelnök katonai, tengerészeti és légügyi szakértők társaságában Franciaországba utazott, ahol Reynaud miniszterelnök-

kel és Weygand tábornokkal megbeszélést folytatott. Az angol kormányfő és kísérete szerdán este már vissza is tért Londonba.

Felgyújtották az angolok a legnagyobb holland petróleumvállalat tartályait

Oriási tüzvész dühög Amszterdamban

Berlin. (Rador.) Német lapjelentések szerint Amszterdamban óriási tüzvész pusztult. Az angol Secret Service ügynökeinek a németek bevonulása előtt sikerült felgyújtaniuk a „Batavia“ nevű hol-

land petróleum ármelő vállalat hatalmas tartályait. A tüzet azóta sem sikerült eloltani, mert az óriási lángtengerrel szemben minden erőfeszítés hiábavalónak bizonyult.

Elénk angol légitvékenységet jelent London

London. A légügyminisztérium közli, hogy az ellenséges közlekedési vonalakon az utóbbi éjszakákon több angol bombavető súlyos károkat okozott. Bombáztak vasúti gócpontokat, kikötő-

ket és hidakat. Nyugatnémetországban, főként Aachen környékén, a Maas hídjain túl Namur és Dinand vidékén ugyancsak súlyos károkat okoztak a bombázók. (Rador.)

Roosevelt a korszerű hadviselés tapasztalatairól

Washingtonból jelenti a Reuter: Roosevelt elnök az egyik sajtóértekezleten kijelentette, hogy repülőgépekről gépjárművel még soha sem támadtak meg menekülőket, mint mostan. Kijelentette, hogy az Egyesült-Államok figyelembe veszik a hadviselésnek ezt a módját és alkalmazzák a nemzetvédelem programjában. A program pontjai a következők:

1. A háború pusztításai után az Egyesült-Államokban ne tűnjön fel egyetlen milliomos sem.
2. A munkásság ne igyekezzék kihasználni a helyzetet, hogy előnyökhöz és kiváltságokhoz jusson.
3. A kormánynak nincsen szándékában, hogy hozzányúljon az utóbbi évek szociális megvalósításaihoz. (Rador.)

Agyonlították öt francia munkást, akik elmenekültek munkahelyükről

A francia határról jelentik: A hadbíróság halálra ítélt öt munkást, akik a dieppi ipariüzemekben dolgoztak. Az elítélteket két órával később agyonlították. Ezek a kivégzések példát akartak statuálni hogy viszatartsák az északfranciaországi munkásokat munka-

helyük elhagyásától. Ezt a cselekedetet ugyanis éppen olyan szigorúan büntetik, mint az arcvonal elhagyását. A dieppi munkások a németek közeledténél hírére elhagyták munkahelyüket és családjukhoz igyekeztek, hogy azokról gondoskodjanak.

„Nem sikerült az angol rohamkocsiknak kitörniük a német gyűrűből“

Berlin. (Rador.) Illetékes helyen kijelentik: „Az angol rohamkocsiknak azt a kísérletét, hogy Arrasnál a német gyűrűből kimenekülhessenek, a német gyalogság és a légi bombázók megállítás-

tották. Számos ilyen angol tank a küzdőtérén tönkrement, vagy kigyulladt, a többi elmenekült. Az éket a csatorna felé annyira kiszélesítettük — mondja a német jelentés — hogy az angolok nem

bizhattak csupán a belga és francia csapatokban és kénytelenek voltak maguk is harcra szállni. Ezáltal kívánták az erőltetett menetben a csatorna kikötői felé menetelő csapatok visszavonulását fedezni. A német vélemény szerint igen nehéz lesz ezeknek a menekülőknél hajóra szállása, mert a német légtörő a tengerpartnak ezen a részén is minden berendezkedést elpusztított.“

Az olasz király és császár kitüntetésére Göring tábornagynak

Rómából jelentik: Victor Emanuel olasz király és császár Göring marsallnak az Annunziata-rend legmagasabb kitüntetését adományozta. E rend kitüntetésének tulajdonosa az olasz uralkodó unoka öccsének számít.

Megsebesült a glouchesteri herceg

London. (Rador.) A glouchesteri herceg, VI. György király öccse, a francia harótérén bombaszállánktól mindkét karján megsebesült. A sebesülésem nem súlyos természetűek.

Moszkva az orosz-angol gazdasági tárgyalásokról

Moszkva. (Rador.) A külföldi sajtó egyrésze valóban híreket közöl, amelyek megakartják hamisítani a jellegét és a menétét azoknak az előzetes tárgyalásoknak, amelyek a Szovjet és Anglia közötti kereskedelmi kapcsolatot kiépítését célozzák

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

RÓMA. Egyes külföldi lapok hirdetésével szemben, amelyek Mussolini óntek esti beszédét jelzik, illetékes kormánykörökből nyert értesülés közli, hogy Duce semmilyen beszédét a napokban nem tervez.

PÁRIS. A francia—olasz közeledés régi propagandaója Laval, kormánykörökből eredő hírek szerint Rómába készül. Ez az értesülés megerősítésre szorul.

LONDON. Duff Cooper propagandaminiszter ismételen rádióbeszédét mondott, amelyben bizalmát köszönetét fejezte ki a dominiumok iránt.

LONDON. Az angol rendőrhatalóságok az utóbbi napon mintegy husz németalföldi és belgiumi menekültet tartóztattak le és internáltak. Ez az intézkedés a kontinensről érkezeti utasítás alapján történt és az internáltakat hazaárulás gyanúja miatt vették védőőrizetbe.

PÁRIS. Illetékes francia helyről óva intik külföldön a külföldi közvéleményt, hogy ne adjon hitelt azoknak az utóbbi 48 óra alatt elterjedt híreknek, mint ha Franciaországban gyanús mozgalmak ütötték volna fel fejüket. Az országban tartózkodó pártatlan megfigyelők megállapíthatják, hogy a közvélemény terén nincsen fennakadás. A francia nép hidegvérrel tekint az események elé.

NEWYORK. A norvég főkonzul közölte, hogy utasítást kapott kormányától, hogy a 21—45 év közötti férfiakat jegyzékbe foglalja. Azokat az Amerikában élő norvég alattvalókat akik a fenti korcsoportba tartoznak, Norvégiába szállítják.

BERLIN. A német gyorsjárata hajók a légi egységektől támogatva, támadást intéztek a La Manche-csatorna partján levő francia hadikikötők ellen.

RÓMA. A Stefani-ügynökség jelentése szerint Roosevelt elnök három új tanácsadót nevezett ki, akik a fegyverkezési terek összeegyeztetésével foglalkoznak.

LONDON. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy a franciák megközelítették Amienst, vagy talán már be is vonultak a városba, minthogy itt csak gyenge német megszálló csapatok állomásoznak.

RÓMA. Az olaszországi iskolákban ebben az esztendőben a tanítást már a hó végén befejezik, nem úgy, mint rendes körülmények között, június 15-én. Az elemi iskolákban nem lesznek vizsgák és az eredményeket a tanfolyamok állapítják meg. Az egyetemeken június elsajén kezdődnek meg a vizsgák, itt is azonban az írásbeli disszertációkat szóbeli helyettesítik. A hallgatókkal a vizsga anyagát három nappal előbb ismertetik.

Washingtonból jelentik: Hull külügyminiszter kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy a külügyminisztérium felszólította amerikai állampolgárokat, hogy távozzanak onnan, a figyelmeztetést csak kevesen vették figyelembe. Angliából egyetlen amerikai sem utazott Amerika felé és az európai kontinens több részéből csupán 75 személy érkezett Amerikába. (Rador.)